

**EUROOPA LIIDU
NÕUKOGU**

**Brüssel, 17. aprill 2009 (24.04)
(OR. en)**

8383/09

**Institutsioonidevaheline dokument:
2008/0154 (COD)**

**CODEC 495
ENV 281**

MÄRKUS

Saatja:	Peasekretariaat
Saaja:	Alaliste esindajate komitee / nõukogu
Teema:	Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus organisatsioonide vabatahtliku osalemise kohta ühenduse keskkonnajuhtimis- ja -auditeerimissüsteemis (EMAS) – Euroopa Parlamendi esimese lugemise tulemus (Brüssel, 1.–2. aprill 2009)

I. SISSEJUHATUS

Raportöör Linda McAVAN (PES - UK) esitas keskkonna-, rahvatervise- ja toiduohutuse komisjoni nimel raporti.

Vastavalt EÜ asutamislepingu artikli 251 lõikele 2 ja ühisdeklaratsioonile kaasotsustamismenetluse praktilise korra kohta¹ toimus nõukogu, Euroopa Parlamendi ja komisjoni vahel mitmeid mitteametlikke kohtumisi eesmärgiga jõuda eespool nimetatud dokumendi suhtes kokkuleppele esimesel lugemisel, vältides seega vajadust teise lugemise ja lepitusmenetluse järele.

¹ ELT C 145, 30.6.2007, lk 5.

Seoses sellega esitasid fraktsioonid PES, EPP/ED, ALDE, Greens/EFA, EUL/NGL ja UEN veel ühe kompromissmuudatusettepaneku. Kõnealune kompromissmuudatusettepanek vastab eespool nimetatud mitteametlike kontaktide käigus saavutatud kokkuleppele.

II. ARUTELU

2. aprillil 2009 toimunud aruteluga seotud üksikasjad on esitatud dokumendis 8380/09.

III. HÄÄLETAMINE

Täiskogu võttis 2. aprillil 2009 toimunud hääletamisel vastu määruse ettepaneku kompromissmuudatusettepaneku. Muid muudatusettepanekuid vastu ei võetud. Vastuvõetud muudatusettepanek vastab kolme institutsiooni vahel kokkulepitule ja peaks seega olema nõukogule vastuvõetav. Järelikult peaks nõukogul olema võimalik õigusakt vastu võtta pärast selle teksti läbivaatamist õiguskeele ekspertide poolt¹.

Parlamendi õigusloomega seotud resolutsioon ei sisalda vastu võetud muudatusettepanekut sellisel kujul nagu see esitati ja täiskogul vastu võeti. Selle asemel esitatakse resolutsioonis komisjoni ettepaneku tekst muudatusettepaneku sisseviimisega muudetud kujul. Kõnealuse õigusloomega seotud resolutsiooni tekst on lisatud käesolevale märkusele.

¹ Delegatsioonid, kellel on õiguskeelelisi tähelepanekuid, võivad need kuni 8. maini 2009 edastada nõukogu õiguskeele talituse sekretariaadile (secretariat.jl-codecision@consilium.europa.eu), et paremini ette valmistada õiguskeelealast kohtumist riiklike ekspertidega.

Organisatsioonide vabatahtlik osalemine ühenduse keskkonnajuhtimis- ja -auditeerimissüsteemis (EMAS) *I**

Euroopa Parlamendi 2. aprilli 2009. aasta õigusloomega seotud resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus organisatsioonide vabatahtliku osalemise kohta ühenduse keskkonnajuhtimis- ja -auditeerimissüsteemis (EMAS) (KOM(2008)0402 – C6-0278/2008 – 2008/154(COD))

(Kaasotsustamismenetlus: esimene lugemine)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (KOM(2008)0402);
 - võttes arvesse EÜ asutamislepingu artikli 251 lõiget 2 ja artikli 175 lõiget 1, mille alusel komisjon esitas ettepaneku Euroopa Parlamendile (C6-0278/2008);
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 51;
 - võttes arvesse keskkonna-, rahvatervise- ja toiduohutuse komisjoni raportit (A6-0084/2009),
1. kiidab komisjoni ettepaneku muudetud kujul heaks;
 2. palub komisjonil ettepaneku uuesti Euroopa Parlamendile saata, kui komisjon kavatseb seda oluliselt muuta või selle teise tekstiga asendada;
 3. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile.

Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 2. aprillil 2009. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr .../2009 organisatsioonide vabatahtliku osalemise kohta ühenduse keskkonnajuhtimis- ja -auditeerimissüsteemis (EMAS)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 175 lõiget 1,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut ^{||},

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust¹,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust²,

toimides asutamislepingu artiklis 251 sätestatud korras³,

ning arvestades järgmist:

- (1) Asutamislepingu artiklis 2 on sätestatud, et ühenduse ülesannete hulka peab kuuluma säästva arengu edendamine kogu ühenduses.
- (2) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. juuli 2002. aasta otsuses nr 1600/2002/EÜ, millega võetakse vastu kuues keskkonnavalane tegevusprogramm,⁴ on koostöö ja partnerluse parandamine ettevõtetega määratud kindlaks strateegilise lähenemisviisina keskkonnavalaste eesmärkide saavutamisele. Vabatahtlikud kohustused on selle oluline osa. Sellega seoses peetakse vajalikuks ergutada laiemat osalemist ühenduse keskkonnajuhtimis- ja -auditeerimissüsteemis (EMAS) ning arendada algatusi, millega julgustataks organisatsioone avaldama täpsemaid ja sõltumatult kontrollitud aruandeid keskkonnavalase või säästva arengu alase tegevuse tulemuslikkuse kohta.
- (3) Komisjoni teatistes Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele kuuenda keskkonnavalase tegevusprogrammi vahekokkuvõtte kohta⁵ tunnistatakse, et tööstuse jaoks kavandatud vabatahtlike vahendite toimimist on vaja tõhustada ja et nendel vahenditel on küll suur potentsiaal, kuid neid ei ole täielikult välja arendatud. Vahekokkuvõttes kutsutakse komisjoni üles nimetatud vahendeid läbi vaatama, et soodustada nendes osalemist ja vähendada nende haldamisega kaasnevat halduskoormust.

¹ 25. veebruari 2009. aasta arvamus.

² 12. veebruari 2009. aasta arvamus.

³ Euroopa Parlamendi 2. aprilli 2009. aasta seisukoht.

⁴ EÜT L 242, 10.9.2002, lk 1.

⁵ KOM(2007)0225.

- (4) **Komisjoni 16. juuli 2008. aasta teatises Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele säästva tarbimise ja tootmise ning säästva tööstuspoliitika tegevuskava kohta (KOM(2008)0397) tunnistatakse, et ühenduse keskkonnajuhtimis- ja -auditeerimissüsteem (EMAS) aitab organisatsioonidel tootmisprotsesse optimeerida, vähendades keskkonnamõjusid ja muutes loodusvarade kasutamise tõhusamaks.**

- (5) Ühtse lähenemisviisi tagamiseks ühenduse tasandil keskkonnakaitse valdkonnas väljatöötatud õigusaktides peaksid komisjon ja liikmesriigid kaaluma, kuidas võtta EMASi kohast registreerimist arvesse õigusaktide väljatöötamisel või kuidas kasutada seda õigusaktide täitmise tagamise vahendina. Selleks et suurendada EMASi atraktiivsust organisatsioonide jaoks, peaksid komisjon ja liikmesriigid võtma EMASi arvesse oma hankepoliitikas ning vajaduse korral viitama ehitustööde ja teenuste hankelepingute täitmise tingimustes EMASile või samaväärsetele keskkonnajuhtimissüsteemidele.
- (6) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. märtsi 2001. aasta määruse (EÜ) nr 761/2001 (organisatsioonide vabatahtliku osalemise võimaldamise kohta ühenduse keskkonnajuhtimis- ja -auditeerimissüsteemis (EMAS))¹ artiklis 15 on sätestatud, et komisjon vaatab EMAS-süsteemi läbi selle toimimise käigus saadud kogemuste põhjal ja esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule asjakohased muudatusettepanekud.
- (7) **Keskkonnajuhtimissüsteemide, sealhulgas EMASi süsteemi rakendamine määruse (EÜ) nr 761/2001 alusel on olnud tõhus vahend, millega edendada organisatsioonide keskkonnategevuse tulemuslikkuse parandamist. Siiski on vaja suurendada süsteemis osalevate organisatsioonide arvu, et keskkonnatingimuste paranemise üldine mõju oleks suurem. Seetõttu tuleks kõnealuse määruse rakendamisel saadud kogemusi kasutada selleks, et suurendada EMASi võimet parandada organisatsioonide üldise keskkonnategevuse tulemuslikkust.**
- (8) Organisatsioonide vabatahtlikku osalemist EMASis tuleks julgustada; see võib neile lisakasu tuua halduskontrolli lihtsustumise, kulude vähenemise ja paranenud avaliku maine näol, **tingimusel et nad suudavad tõendada keskkonnategevuse tulemuslikkuse suurenemist.**
- (9) EMAS tuleks teha kättesaadavaks kõikidele Euroopa Liidus ja väljaspool seda asuvatele organisatsioonidele, kelle tegevusel on keskkonnamõju. EMAS peaks olema neile vahendiks, mille abil hallata kõnealust mõju ning parandada oma keskkonnategevuse üldist tulemuslikkust.
- (10) Organisatsioonide, eelkõige väikeste organisatsioonide osalemist EMASis tuleks julgustada. Nende osalemise edendamiseks tuleks lihtsustada juurdepääsu teabele, olemasolevatele toetusfondidele ja avalik-õiguslikele asutustele ning kehtestada ja edendada tehnilise abi meetmeid.

¹ EÜT L 114, 24.4.2001, lk 1. ||

- (11) Teisi keskkonnajuhtimissüsteeme rakendavad organisatsioonid, kes soovivad EMASile üle minna, peaksid saama seda teha võimalikult hõlpsalt. Tuleks kaaluda seoseid teiste keskkonnajuhtimissüsteemidega.
- (12) Organisatsioonid, mille tegevuskoht on ühes või mitmes liikmesriigis, peaksid üheainsa registreerumisega saama registreeruda kõigis tegevuskohtades või mõnes neist.
- (13) Korda, mille abil tehakse kindlaks organisatsiooni vastavus kõikidele kehtivate keskkonnavalaste õigusaktide nõuetele, tuleks tõhustada, et suurendada EMASi usaldusväärsust ja eelkõige võimaldada liikmesriikidel vähendada registreeritud organisatsioonide halduskoormust nõuetest vabastamise või regulatiivse koormuse vähendamise teel.
- (14) EMASi rakendamine peaks hõlmama organisatsiooni töötajate ja tööliste kaasamist, kuna see suurendab tööga rahulolu ja parandab keskkonnavalaseid teadmisi, mida saab rakendada töökeskkonnas ja väljaspool seda.
- (15) EMASi logo peaks olema organisatsioonide jaoks atraktiivne teabe- ja turustusvahend, mis suurendab *ostjate ja teiste sidusrühmade* teadlikkust EMASist. EMASi logo kasutamise eeskirju tuleks lihtsustada ja näha ette üheainsa logo kasutamine ning kehtivad piirangud tuleks kõrvaldada, *välja arvatud toote ja pakendiga seotud piirangud. Logo ei tohiks ajada* segamini ökomärgistega.
- (16) EMASi kohase registreerimise kulud ja tasud peaksid olema mõistlikud ning proportsionaalsed organisatsiooni suurusega ja pädevate asutuste tehtava tööga. Ilma et see piiraks asutamislepingus sätestatud eeskirju riigiabi kohta, tuleks väikeste organisatsioonide puhul kaaluda tasudest vabastamist või nende vähendamist.
- (17) Organisatsioonid peaksid koostama korrapäraseid keskkonnavaruandeid ■ ja tegema need üldsusele kättesaadavaks, et anda üldsusele ja teistele huvitatud isikutele teavet selle kohta, kuidas nad järgivad kehtivate keskkonnavalaste õigusaktide nõudeid ja keskkonnategevuse tulemuslikkuse nõudeid.
- (18) Teabe asjakohasuse ja võrreldavuse tagamiseks peaks organisatsiooni keskkonnategevuse tulemuslikkuse ■ aruanne õigeid võrdlusaluseid ja skaalasid kasutades põhinema üldistel *ja sektoripõhistel* tulemuslikkuse näitajatel, *mis keskenduvad peamistele keskkonnaküsimustele protsessi ja toote tasandil*. See peaks aitama organisatsioonidel võrrelda *nii* tegevuse tulemuslikkust mitme aruandlusperioodi jooksul *kui ka teiste organisatsioonide tegevusega*.
- (19) Liikmesriikidevahelise teabevahetuse ja koostöö käigus tuleks välja töötada viitedokumendid, sealhulgas parim keskkonnajuhtimise tava ja keskkonnategevuse tulemuslikkuse näitajad eri sektorite jaoks. Need dokumendid peaksid aitama organisatsioonidel keskenduda asjaomase sektori olulisimatele keskkonnavaspektidele.
- (20) Euroopa Parlamendi ja nõukogu **9. juuli 2008. aasta** määrusega (EÜ) nr **765/2008**, millega sätestatakse akrediteerimise ja turujärelevalve nõuded seoses toodete turustamisega¹, on korraldatud akrediteerimine riigi ja Euroopa tasandil ning ette nähtud akrediteerimise üldine raamistik. Käesoleva määrusega täiendatakse kõnealuseid eeskirju niivõrd, kuivõrd see on vajalik, võttes arvesse EMASi iseärasusi, eelkõige vajadust tagada suur usaldusväärsus

¹ *ELT L 218, 13.8.2008, lk 30.*

sidusrühmade, eriti liikmesriikide jaoks, ning kehtestades vajaduse korral täpsemaid eeskirju. **EMASi** sätetega tuleks tagada akrediteeritud töendajate pädevus ja täiendada seda pidevalt sõltumatu ja erapooletu **akrediteerimis- või litsentsimissüsteemi**, ümberõppe ja nende tegevuse nõuetekohase järelevalve abil, et sel viisil tagada EMASis osalevate organisatsioonide läbipaistvus ja usaldusväärsus.

- (21) **Kui liikmesriik otsustab mitte kasutada EMASi akrediteerimist, kohaldatakse määruse (EÜ) nr 765/2008 artikli 5 lõiget 2.**
- (22) Edendus- ja toetustegevusega peaksid tegelema nii liikmesriigid kui ka Euroopa Komisjon.
- (23) Ilma et see piiraks asutamislepingus sätestatud eeskirju riigiabi kohta, peaksid liikmesriigid pakkuma registreeritud organisatsioonidele stiimuleid, nt juurdepääsu rahastamis- või maksusoodustustele tööstuse keskkonnategevuse tulemuslikkust toetavate kavade raames, **tingimusel et nad suudavad tõendada keskkonnategevuse tulemuslikkuse suurenemist.**
- (24) Liikmesriigid ja komisjon peaksid välja töötama ja rakendama konkreetseid meetmeid, mis on suunatud organisatsioonide, eelkõige väikeste organisatsioonide EMASis osalemise soodustamiseks.
- (25) Käesoleva määruse ühtlustatud kohaldamise tagamiseks **peaks** komisjon **koostama prioriteetse programmi järgi** sektorite viitedokumendid käesoleva määrusega hõlmatud valdkonnas.
- (26) Käesolev määrus tuleks vajaduse korral **jõustumisele järgneva viie aasta** möödumisel läbi vaadata, võttes arvesse saadud kogemusi.
- (27) Käesoleva määrusega asendatakse määrus (EÜ) nr 761/2001, mis tuleks seepärast kehtetuks tunnistada.
- (28) Kuna komisjoni 7. septembri 2001. aasta soovitus 680/2001/EÜ (Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 761/2001 (organisatsioonide vabatahtliku osalemise võimaldamise kohta ühenduse keskkonnajuhtimis- ja -auditeerimissüsteemis) rakendamise juhiste kohta)¹ ja komisjoni 10. juuli 2003. aasta soovitus 532/2003/EÜ (EMASi keskkonnategevuse tulemuslikkuse näitajate valimise ja kasutamise juhiste kohta)² kasulikud elemendid on hõlmatud käesoleva määrusega, ei tuleks kõnealuseid dokumente enam kasutada, sest neid asendab käesolev määrus.
- (29) Kuna kavandatud meetme eesmärged, nimelt ühtse usaldusväärse süsteemi loomist ja eri riiklike süsteemide kehtestamise vältimist, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada || ja selle ulatuse ja toime tõttu on neid parem saavutada ühenduse tasandil, võib ühendus võtta meetmeid kooskõlas asutamislepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.

¹ EÜT L 247, 17.9.2001, lk 1.

² ELT L 184, 23.7.2003, lk 19.

- (30) Käesoleva määruse rakendamiseks vajalikud meetmed tuleks vastu võtta vastavalt nõukogu 28. juuni 1999. aasta otsusele 1999/468/EÜ, millega kehtestatakse komisjoni rakendusvolituste kasutamise menetlused¹.
- (31) *Komisjonile tuleks eelkõige anda volitus kehtestada pädevate asutuste vastastikuse hindamise kord, töötada välja sektorite viitedokumendid, tunnistada kehtivaid keskkonnajuhtimissüsteeme või nende osi käesoleva määruse asjaomastele nõuetele vastavaks ning muuta I–VII lisa. Kuna need on üldmeetmed ja nende eesmärk on muuta käesoleva määruse vähemolulisi sätteid, muu hulgas täiendades seda uute vähemoluliste sätetega, tuleb need vastu võtta vastavalt nõukogu otsuse 1999/468/EÜ artiklis 5a sätestatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.*
- (32) Kuna käesoleva määruse nõuetekohaseks toimimiseks vajaliku raamistiku paikapanek nõuab aega, tuleks liikmesriikidele anda aega kuus kuud alates käesoleva määruse jõustumise kuupäevast, et muuta akrediteerimisasutuste ja pädevate asutuste menetlusi vastavalt käesoleva määruse asjakohastele sätetele. Kõnealuse kuue kuu jooksul peaks akrediteerimisasutustel ja pädevatel asutustel olema jätkuvalt lubatud kohaldada määruse (EÜ) nr 761/2001 alusel kehtestatud menetlusi,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I PEATÜKK

Üldsätted

Artikkel 1

Eesmärk

Käesolevaga asutatakse ühenduse keskkonnajuhtimis- ja -auditeerimissüsteem (edaspidi EMAS), millega ühenduses või väljaspool seda asuvad organisatsioonid saavad vabatahtlikult ühineda.

EMASi kui säästva tarbimise ja tootmise ning säästva tööstuspoliitika tegevuskava olulise vahendi eesmärk on edendada organisatsioonide keskkonnategevuse tulemuslikkuse jätkuvat parandamist ja keskkonnajuhtimissüsteemide rakendamist organisatsioonides; selleks hinnatakse kõnealuste süsteemide toimimist süstemaatiliselt, objektiivselt ja korrapäraselt, antakse teavet keskkonnategevuse tulemuslikkuse kohta, käivitatakse avatud arutelu üldsuse ja muude sidusrühmadega, kaasatakse aktiivselt organisatsiooni töötajad ning pakutakse asjakohast väljaõpet.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- (1) "keskkonnapoliitika" – organisatsiooni üldised ***keskkonnategevuse tulemuslikkusega*** seotud ***kavatsused ja suund, mida väljendab ametlikult tema juhtkond***, sealhulgas kõikide kehtivate keskkonnavalaste õigusaktide nõuete järgimine ning kohustus keskkonnategevuse

¹ EÜT L 184, 17.7.1999, lk 23. ||

tulemuslikkust pidevalt täiustada. **Keskkonnapoliitika on raamistikuks meetmete võtmisele ning keskkonnavalaste eesmärkide ja sihtide seadmisele;**

- (2) "keskkonnategevuse tulemuslikkus" – organisatsiooni keskkonnavalaste juhtimise **mõõdetavad** tulemused;
- (3) "vastavus õigusnormidele" – kehtivate keskkonnavalaste õigusaktide nõuete, sealhulgas loatingimuste täielik rakendamine;
- (4) "keskkonnavalastepekt" – organisatsiooni tegevuse, toodete või teenuste osa, millel on või võib olla mõju keskkonnale;
- (5) "oluline keskkonnavalastepekt" – keskkonnavalastepekt, millel on või võib olla oluline mõju keskkonnale;
- (6) "otsene keskkonnavalastepekt" – keskkonnavalastepekt, mis on seotud organisatsiooni enda tegevuse, toodete ja teenustega, mida organisatsioon otseselt kontrollib;
- (7) "kaudne keskkonnavalastepekt" – keskkonnavalastepekt, mis võib tuleneda organisatsiooni kolmandate isikutega suhtlemisest ja mida organisatsioon saab mõjutada mõistlikul määral;
- (8) "keskkonnamõju" – mis tahes keskkonnas toimuv kahjulik või kasulik muutus, mis tervikuna või osaliselt tuleneb organisatsiooni tegevusest, toodetest või teenustest;
- (9) **"keskkonnaülevaade" – organisatsiooni tegevuse, toodete ja teenustega seotud keskkonnavalastepektide, keskkonnamõju ja keskkonnategevuse tulemuslikkuse esialgne põhjalik analüüs;**
- (10) "keskkonnakava" – keskkonnavalasteesmärkide ja -ülesannete saavutamiseks võetud või kavandatud meetmete, vastutuse ja vahendite kirjeldus ning keskkonnavalasteesmärkide ja -ülesannete täitmise tähtsused;
- (11) "keskkonnavalasteesmärk" – keskkonnapoliitikast tulenev üldine keskkonnavalasteesmärk, mille organisatsioon on endale **saavutamiseks** seadnud ja mis on võimaluse korral kvantifitseeritud;
- (12) "keskkonnaülesanne" – keskkonnavalasteesmärkidest tulenev organisatsiooni või tema osade suhtes kohaldatav üksikasjalik tulemuslikkuse nõue, mis tuleb nende eesmärkide saavutamiseks kehtestada ja täita;
- (13) "keskkonnajuhtimissüsteem" – see osa üldisest juhtimissüsteemist, mis hõlmab keskkonnapoliitika väljatöötamise, teostamise, saavutamise, läbivaatamise ja edasiviimisega **ning keskkonnavalastepektide juhtimisega** seotud organisatsioonilist struktuuri, kavandamistegevust, vastutust, praktikat, korda, protsesse ja vahendeid;
- (14) "parim keskkonnajuhtimise tava" – kõige tõhusam **viis keskkonnajuhtimissüsteemi rakendamiseks** asjaomase sektori **organisatsioonide poolt** ja mille tulemuseks võib olla parim keskkonnategevuse tulemuslikkus antud majanduslikes ja tehnilistes tingimustes;
- (15) **"oluline muudatus" – igasugune muudatus organisatsiooni töös, struktuuris, töökorralduses, menetlustes, tegevuses, toodetes või teenustes, millel on või mis võib avaldada märkimisväärset mõju organisatsiooni keskkonnajuhtimissüsteemile, keskkonnale või inimeste tervisele;**

- (16) "keskkonnaalne siseaudit" – süstemaatiline, dokumenteeritud, korrapärane ja objektiivne hinnang organisatsiooni **keskkonnategevuse**, juhtimissüsteemi ja keskkonnakaitseliste protsesside tulemuslikkusele;
- (17) "audiitor" – organisatsiooni töötajaskonda kuuluv või organisatsiooniväline üksikisik või isikute rühm, kes tegutseb organisatsiooni juhtkonna nimel, hindab eelkõige kehtivat juhtimissüsteemi ja määrab kindlaks selle vastavuse organisatsiooni poliitikale ja kavale, sealhulgas vastavuse organisatsiooni suhtes kehtivate õigusaktide nõuetele;
-
- (18) "keskkonnaaruanne" – üldsusele ja teistele huvitatud isikutele esitatav põhjalik teave, mis käsitleb organisatsiooni:
- (a) struktuuri ja tegevust,
 - (b) keskkonnapoliitikat ja keskkonnajuhtimissüsteemi,
 - (c) keskkonnaaspekte ja -mõju,
 - (d) keskkonnakava, -eesmärke ja -ülesandeid,
 - (e) **keskkonnategevuse tulemuslikkust** ja kehtivatele keskkonnaalastele õiguslikele kohustustele **vastavust, nagu on sätestatud IV lisas**;
- (19) **"ajakohastatud keskkonnaaruanne"** – üldsusele ja teistele huvitatud isikutele esitatav põhjalik teave, mis sisaldab viimase kinnitatud keskkonnaaruande ajakohastatud versioone, ainult seoses organisatsiooni keskkonnategevuse tulemuslikkuse ja vastavusega kehtivates keskkonnaalastes õigusaktides sätestatud kohustustele, nagu on esitatud IV lisas;
- (20) "tõendaja" –
- a) **vastavalt määrusele (EÜ) nr 765/2008 määratletud vastavushindamisasutuses või selliste asutuste ühendus või rühm, mis on akrediteeritud käesoleva määruse kohaselt**;
 - b) füüsiline või juriidiline isik või selliste isikute ühendus või rühm, ■ kes on **saanud litsentsi teostada tõendamist ja kinnitamist** käesoleva määruse kohaselt;
- (21) "organisatsioon" – ühenduses või väljaspool ühendust asuv äriühing, korporatsioon, ettevõtja, ettevõtte, asutus või institutsioon, selle osa või kombinatsioon, avalik- või eraõiguslik, millel on oma tegevusvaldkond ja iseseisev juhtimine, olenemata sellest, kas ta on iseseisev juriidiline isik või mitte;
- (22) "tegevuskoht" – teatav geograafiline koht, mida organisatsioon kontrollib ning mis hõlmab tegevust, tooteid ja teenuseid, sealhulgas kogu infrastruktuuri, kõiki seadmeid ja materjale; **tegevuskoht on kõige väiksem registreeritav üksus**;

- (23) **"organisatsioonide rühm"** – üksteisega geograafilise läheduse või äritegevuse tõttu seotud ning ühiselt keskkonnajuhtimissüsteemi rakendavate sõltumatute organisatsioonide rühm;
- (24) "tõendamine" – tõendaja läbiviidav vastavushindamine, mille eesmärk on tõendada, **kas** organisatsiooni **keskkonnaülevaade**, keskkonnapoliitika, keskkonnajuhtimissüsteem ja keskkonnanäidatuse kord **ja selle rakendamine** vastavad käesoleva määruse nõuetele;
- (25) "kinnitamine" – tõendamise läbiviinud tõendaja antav kinnitus selle kohta, et organisatsiooni keskkonnanäidatuse ja **ajakohastatud keskkonnanäidatuse** esitatud teave ja andmed on usaldusväärsed, usutavad ja õiged ning vastavad käesoleva määruse nõuetele;
- (26) "täitevasutused" – liikmesriikide määratud asjakohased pädevad asutused, kelle ülesanne on avastada, ära hoida ja uurida kehtivate keskkonnanäidatuse õigusaktide nõuete rikkumisi ja vajaduse korral võtta täitemeetmeid;
- (27) "keskkonnategevuse tulemuslikkuse näitaja" – konkreetne väljendus, mis võimaldab mõõta organisatsiooni keskkonnategevuse tulemuslikkust;
- (28) "väikesed organisatsioonid" –
- (a) mikroettevõtjad, väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad, nagu need on määratletud komisjoni 6. mai 2003. aasta soovitusel 2003/361/EÜ mikroettevõtjate, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate määratluse kohta¹;
 - (b) kohalikud omavalitsused, mis hõlmavad vähem kui 10 000 elanikku, või muud avalik-õiguslikud asutused, mis annavad tööd vähem kui 250 inimesele ja mille aastaeelarve on kuni 50 miljonit eurot või aastabilanss kuni 43 miljonit eurot, sealhulgas:
 - (i) valitsusorganid või muud avaliku halduse organid, riikliku, piirkondliku või kohaliku tasandi avalik-õiguslikud nõuandeorganid;
 - (ii) füüsiline või juriidiline isik, kes täidab siseriikliku õiguse alusel avaliku halduse ülesandeid, täites sealhulgas konkreetseid ülesandeid, teostades tegevusi või osutades teenuseid, mis on seotud keskkonnaga, ning
 - (iii) füüsiline või juriidiline isik, kellel on keskkonnaga seotud avalik-õiguslikud kohustused või ülesanded või kes osutab avalikke teenuseid ning allub punktis b nimetatud isiku või organi kontrollile;
- (29) **"tegevuskohtade koondregistreerimine"** – organisatsiooni kõikide tegevuskohtade või mõne tegevuskoha ühekorraga registreerimine, kui sellise organisatsiooni tegevuskohad asuvad ühes või enamas liikmesriigis või kolmandas riigis;
- (30) "akrediteerimisasutus" – määruse (EÜ) nr 765/2008 artikli 4 kohaselt määratud riiklik akrediteerimisasutus, mis vastutab tõendajate akrediteerimise ja järelvalve eest;
- (31) "litsentsimisasutus" – määruse (EÜ) nr 765/2008 artikli 5 lõike 2 kohaselt määratud riiklik akrediteerimisasutus, mis vastutab tõendajatele litsentside väljastamise ja tõendajate järelvalve eest.

¹ ELT L 124, 20.5.2003, lk 36.

II PEATÜKK

Organisatsioonide registreerimine

Artikkel 3

Pädeva asutuse kindlaksmääramine

1. Liikmesriigi organisatsioonide registreerimistaotlused esitatakse asjaomase liikmesriigi pädevale asutusele.

■

2. Organisatsioon, millel on tegevuskohad ühes või mitmes liikmesriigis **või kolmandates riikides**, võib esitada taotluse mõnede või kõikide kõnealuste tegevuskohtade üheksainsaks registreerimiseks.

Üheainsa registreerimise taotlus esitatakse pädevale asutusele liikmesriigis, kus asub organisatsiooni peakontor või juhatus käesoleva sätte kohaldamise eesmärgil.

3. **Ühenduseväliste organisatsioonide registreerimistaotlused, sealhulgas ainult ühendusevälistest tegevuskohtadest koosnev koondregistreerimine, esitatakse mis tahes pädevale asutusele nendes liikmesriikides, mis tegelevad ühenduseväliste organisatsioonide registreerimisega vastavalt artikli 11 lõike 1 teisele lõigule.**

Kõnealused organisatsioonid peavad kindlustama, et tõendaja, kes teostab organisatsiooni keskkonnajuhtimissüsteemi tõendamise ja kinnitab selle, on akrediteeritud või litsentsitud selles liikmesriigis, milles organisatsioon esitab registreerimistaotluse.

Artikkel 4

Registreerimise ettevalmistamine

1. Esimest korda registreeruda soovivad organisatsioonid:
 - (a) koostavad kooskõlas **II lisa punktis A.3.1 ja I lisa sätetatud nõuetega** keskkonnaülevaate, mis hõlmab organisatsiooni kõiki keskkonnaaspekte;
 - (b) **töötavad keskkonnaülevaate tulemuste alusel välja keskkonnajuhtimissüsteemi, mis hõlmab kõiki II lisa osutatud nõudeid ja milles võimaluse korral võetakse arvesse artiklis 46 osutatud asjaomase sektori parimat keskkonnajuhtimise tava, ning rakendavad kõnealust süsteemi;**
 - (c) **korraldavad siseauditi vastavalt II lisa punktis A.5.5 ja III lisa sätetatud nõuetele;**

(d) *koostavad keskkonnaaruande kooskõlas IV lisaga. Kui asjaomase sektori jaoks on olemas artiklis 46 osutatud viitedokumendid, võetakse organisatsiooni tegevuse tulemuslikkuse hindamisel arvesse asjakohast dokumenti.*

2. Organisatsioonid võivad *kasutada artiklis 32 osutatud abi, mis on saadaval* liikmesriigis, kus organisatsioon registreerimist taotleb.
3. Organisatsioonid, kellel on sertifitseeritud ja artikli 45 lõike 4 nõuete kohaselt tunnustatud keskkonnajuhtimissüsteem, ei ole kohustatud *teostama neid osi, mida on tunnustatud käesoleva määrusega samaväärseteks.*

■

4. Organisatsioonid esitavad materjalid või dokumendid, mis tõendavad, et organisatsioon vastab kõikide kindlaks tehtud ja kehtivate keskkonnavalaste õigusaktide nõuetele.

Organisatsioonid võivad taotleda *teavet* pädeva(te)lt täitevasutus(t)elt vastavalt *artiklile 32 või VII lisas nimetatud tõendajalt.*

Väljaspool ühendust asuvad organisatsioonid viitavad samuti keskkonnavalaste õigusaktide nõuetele, mida kohaldatakse sarnaste organisatsioonide suhtes liikmesriikides, kus organisatsioonid kavatsevad oma taotluse esitada.

■

Kui asjaomase sektori jaoks on olemas artiklis 46 osutatud viitedokumendid, hinnatakse organisatsiooni tegevuse tulemuslikkust asjakohase dokumendi alusel.

5. Akrediteeritud *või litsentsiga* tõendaja tõendab esialgse keskkonnavalaste, keskkonnajuhtimissüsteemi, auditimenetluse *ja selle rakendamise* ning kinnitab keskkonnavalaste.

Artikkel 5

Registreerimise taotlemine

1. Kõik artiklis 4 sätestatud nõuetele vastavad organisatsioonid võivad taotleda registreerimist.
2. Registreerimistaotlus esitatakse artikli 3 kohaselt kindlaksmääratud pädevale asutusele ja see sisaldab järgmist:
 - (a) kinnitatud keskkonnavalaste elektroonilisel *või trükitud* kujul;
 - (b) *artikli 25 lõikes 9 osutatud deklaratsioon, millel on keskkonnavalaste kinnitanud tõendaja allkiri;*
 - (c) täidetud vorm, mis sisaldab vähemalt VI lisas ettenähtud miinimumteavet;
 - (d) *vajaduse korral* tõend kohaldatavate tasude maksmise kohta.

3. *Taotlus tuleb kirjutada (ühes) selle liikmesriigi ametlikus keeles, kus organisatsioon registreerimist taotleb.*

III PEATÜKK

Registreeritud organisatsioonide kohustused

Artikkel 6

EMASi registreeringu *pikendamine*

1. *Vähemalt* iga kolme aasta järel teeb registreeritud organisatsioon järgmist:
 - (a) laseb tõendada kogu ühenduse keskkonnajuhtimis- ja -auditeerimissüsteemi *ning selle rakendamist*,
 - (b) koostab keskkonnanaruande vastavalt *IV lisas* sätestatud nõuetele *ja laseb selle tõendajal kinnitada*,
 - (c) edastab kinnitatud keskkonnanaruande pädevale asutusele,
 - (d) edastab pädevale asutusele täidetud vormi, mis sisaldab vähemalt VI lisas ettenähtud miinimumteavet,
 - (e) *maksab vajaduse korral pädevale asutusele registreerimise pikendamise eest tasu.*
2. *Piiramata vahepealsetel aastatel löike 1 kohaldamist*, registreeritud organisatsioon :
 - (a) teeb vastavalt *auditikavale kooskõlas* III lisaga siseauditi, mis hõlmab keskkonnategevuse tulemuslikkust ja vastavust kehtivate keskkonnanalaste õigusaktide sätetele,
 - (b) koostab *ajakohastatud keskkonnanaruande* vastavalt *IV lisas* sätestatud nõuetele *ja laseb selle tõendajal kinnitada*,
 - (c) edastab kinnitatud *ajakohastatud keskkonnanaruande* pädevale asutusele,
 - (d) edastab pädevale asutusele täidetud vormi, mis sisaldab vähemalt VI lisas ettenähtud miinimumteavet,
 - (e) *maksab vajaduse korral pädevale asutusele registreerimise pikendamise eest tasu.*
3. Registreeritud organisatsioonid teevad oma keskkonnanaruande ja *ajakohastatud keskkonnanaruande* üldsusele kättesaadavaks ühe kuu jooksul pärast registreerimist ja ühe kuu jooksul pärast registreeringu *pikendamise lõpetamist*.

Kõnealuse nõude rahuldamiseks võivad organisatsioonid võimaldada keskkonnaaruandele **ja ajakohastatud keskkonnaaruandele** juurdepääsu taotluse alusel või avaldada lingid veebisaitidele, kus **nimetatud aruanded on kättesaadavad**.

Nad **täpsustavad seda, kuidas nähakse ette üldsuse juurdepääs lõike 1 punktis d ja lõike 2 punktis d viidatud vormidele**.

Artikkel 7

Väikesi organisatsioone käsitlev erand

1. Pädevad asutused pikendavad väikese organisatsiooni taotlusel artikli 6 lõikes 1 osutatud kolmeaastast ajavahemikku kuni **nelja aastani** ja/või artikli 6 lõikes 2 osutatud aastast ajavahemikku kuni kahe aastani, tingimusel **et organisatsiooni tõendanud tõendaja kinnitab pärast tõendamist**, et täidetud on kõik järgmised tingimused:
 - (a) puudub **märkimisväärne** keskkonnaoht,
 - (b) organisatsioon ei kavanda **olulisi** muudatusi, **nagu on määratletud artiklis 8**, ning
 - (c) puuduvad märkimisväärsed kohalikud keskkonnaprobleemid, **millele organisatsiooni kaasa aitab**.

Esimeses lõigus viidatud taotluse esitamisel võib organisatsiooni kasutada artiklis 6 viidatud vorme.

2. **Pädev asutus võib taotluse tagasi lükata, kui lõikes 1 esitatud tingimused ei ole täidetud. Ta esitab organisatsioonile põhjendatud otsuse.**
3. Organisatsioonid, kes kasutavad lõikes 1 osutatud pikendust kuni kahe aastani, esitavad pädevale asutusele kinnitamata **ajakohastatud keskkonnaaruande** nendel aastatel, mil nad on vabastatud kohustusest esitada kinnitatud **ajakohastatud keskkonnaaruanne**.

Artikkel 8

Olulised muudatused

1. Kui registreeritud **organisatsioon planeerib** olulisi muudatusi, koostab organisatsioon kõnealuste muudatuste kohta keskkonnanälevaate, mis hõlmab muudatuste keskkonnaaspekte ja -mõju.
2. **Pärast keskkonnanälevaate tegemist muudatuste kohta ajakohastab** organisatsioon esialgset keskkonnanälevaadet, muudab oma keskkonnapoliitikat, **keskkonnakava ja keskkonnajuhtimissüsteemi ning revideerib ja ajakohastab vastavalt kogu keskkonnaaruannet**.
3. **Kõik lõike 2 kohaselt muudetud ja ajakohastatud dokumendid** tõendatakse ja kinnitatakse **kuue kuu jooksul**.

4. Pärast kinnitamist esitab organisatsioon muudatused pädevale asutusele VI lisas sätestatud vormi abil ja teeb need üldsusele kättesaadavaks.

Artikkel 9

Keskkonnaaudit

1. Registreeritud organisatsioon koostab auditikava, millega tagatakse, et teatava ajavahemiku jooksul, mis ei ületa kolme **või nelja** aastat, **kui kehtib artiklis 7 sätestatud erand**, auditeeritakse organisatsiooni kogu tegevust vastavalt III lisas sätestatud nõuetele.
2. Auditi teevad audiitorid, kellel ainuisikuliselt või kollektiivselt on kõnealuste ülesannete täitmiseks vajalik pädevus ja kes on auditeeritavast tegevusest piisavalt sõltumatud, et teha objektiivne otsus.
3. Organisatsiooni keskkonnavalas auditeerimiskavas määratletakse iga auditi või auditeerimistsükli eesmärgid, sealhulgas iga tegevuse auditeerimise sagedus.
4. Pärast iga auditit ja auditeerimistsükli koostavad audiitorid kirjaliku auditeerimisaruande.
5. Audiitor teavitab organisatsiooni auditi tulemustest ja järeldustest.
6. Pärast auditit koostab organisatsioon asjakohase tegevuskava ja rakendab seda.
7. Auditi tulemuste järgimise tagamiseks kehtestab organisatsioon asjakohased mehhanismid.

Artikkel 10

EMASi logo kasutamine

1. **Piiramata artikli 35 lõike 2 kohaldamist**, võivad V lisas sätestatud EMASi logo kasutada üksnes registreeritud organisatsioonid ja üksnes seni, kuni nende registreering kehtib.

Logol on alati organisatsiooni registreerimisnumber.

2. EMASi logo **kasutatakse** üksnes V lisas sätestatud tehnilise kirjelduse kohaselt.
3. Juhul kui organisatsioon otsustab artikli 3 lõike 2 kohaselt mitte registreerida kõiki oma tegevuskohti koondregistreerimise teel, tagab ta, et üldsusega suhtlemisel ja EMASi logo kasutamisel on selge, millised tegevuskohad on registreeringuga hõlmatud.
4. Logo ei kasutata:
 - **toodetel või nende pakendil või**
 - seoses muud tegevust ning muid teenuseid puudutavate võrdlevate väidetega või selliselt, et logo võidaks ajada segamini ökomärgisega.

5. Registreeritud organisatsiooni avaldatav keskkonnateave võib kanda EMASi logo, tingimusel et viidatakse organisatsiooni viimasele keskkonnaaruandele ***või ajakohastatud keskkonnaaruandele***, millest teave saadi, ning et tõendaja on kinnitanud, et teave:
- (a) täpne,
 - (b) põhjendatud ja kontrollitav,
 - (c) asjakohane ja õiges kontekstis,
 - (d) iseloomulik organisatsiooni keskkonnategevuse üldisele tulemuslikkusele,
 - (e) niisugune, mille väärtõlgendamine ei ole tõenäoline,
 - (f) oluline üldise keskkonnamõju seisukohast.

IV PEATÜKK

Pädevate asutuste suhtes kohaldatavad eeskirjad

Artikkel 11

Pädevate asutuste määramine ja nende ülesanded

1. Liikmesriigid määravad pädevad asutused, kes vastutavad ***ühenduses asuvate*** organisatsioonide registreerimise eest vastavalt käesolevale määrusele.

Liikmesriigid võivad sätestada, et nende määratud pädevad asutused tegelevad ühenduseväliste organisatsioonide registreerimisega ning vastutavad selle eest vastavalt käesolevale määrusele.

Pädevad asutused kontrollivad organisatsioonide registrisse kandmist ja registreeringu säilitamist, ***sealhulgas registreeringu peatamist või registrist kustutamist.***

- 2. Pädevad asutused võivad olla riiklikud, piirkondlikud või kohalikud.
- 3. Pädevate asutuste koosseis tagab nende sõltumatuse ja erapooletuse.
- 4. Pädevatel asutustel on nende ülesannete nõuetekohaseks täitmiseks vajalikud finants- ja inimressursid.
- 5. Pädevad asutused kohaldavad käesolevat määrust järjepidevalt ja osalevad *artiklis 17* sätestatud korrapärase vastastikuses hindamises.

Artikkel 12

Kohustused registreerimisprotsessi käigus

1. Pädevad asutused kehtestavad menetlused organisatsioonide registreerimiseks. Eelkõige kehtestavad nad eeskirjad, mis käsitlevad:
 - (a) nende märkuste käsitlemist, mida huvitatud isikud, sealhulgas akrediteerimis- **ja litsentsimisasutused ja** pädevad täitevasutused **ning organisatsioonide esindusorganid**, on esitanud registreerimist taotlevate või registreeritud organisatsiooni kohta,
 - (b) organisatsiooni registreerimisest keeldumist, registreeringu peatamiseks või tühistamiseks ning
 - (c) nende otsuste kohta esitatud kaebuste lahendamist.
2. Pädevad asutused koostavad registri oma liikmesriigis registreeritud organisatsioonidest, sealhulgas **teave selle kohta, kuidas nende keskkonnaaruandeid või ajakohastatud keskkonnaaruandeid on võimalik kätte saada**, ning hooldavad seda **ja muudatuste korral** ajakohastavad seda üks kord kuus.

Register on üldsusele kättesaadav veebisaidil.
3. Pädevad asutused teavitavad komisjoni iga kuu lõikes 2 osutatud registrisse tehtud muudatustest **kas otse või riigi ametiasutuste kaudu, vastavalt asjaomase liikmesriigi otsusele**.

Artikkel 13

Organisatsioonide registreerimine

1. Pädevad asutused vaatavad organisatsioonide registreerimistaotlused läbi kooskõlas selleks kehtestatud menetlustega.
2. Kui organisatsioon taotleb registreerimist, registreerib pädev asutus asjaomase organisatsiooni ja annab talle registreerimisnumbri, kui on täidetud kõik järgmised tingimused:
 - (a) pädev asutus on saanud registreerimistaotluse, mis sisaldab kõiki artikli 5 lõike 2 punktides a–d osutatud dokumente;
 - (b) pädev asutus on kontrollinud, et tõendamine ja kinnitamine on toimunud vastavalt **artiklites 25, 26 ja 27 sätestatud kohustustele**;
 - (c) pädev asutus on tõendusmaterjalidele, **näiteks** pädeva täitevasutuse **kirjalikule** aruandele tuginedes veendunud, **et puuduvad tõendid kehtivate keskkonnaliste õigusaktide nõuete rikkumise kohta**;
 - (d) **huvitatud pooled ei ole esitanud asjakohaseid kaebusi või kaebused on lahendatud positiivselt**;
 - (e) **pädev asutus on tõendusmaterjalidele tuginedes veendunud, et organisatsioon vastab kõikidele käesoleva määruse nõuetele; ning**

(f) pädev asutus on vajaduse korral saanud registreerimistasu.

3. Pädevad asutused teatavad organisatsioonile, et ta on registreeritud, **ning annavad organisatsioonile EMASi logo koos registreerimisnumbriga.**
4. Kui pädev asutus jõuab järeldusele, et taotluse esitanud organisatsioon ei vasta lõikes 2 sätestatud nõuetele, keeldub ta kõnealust organisatsiooni registreerimast **ning esitab organisatsioonile põhjendatud otsuse.**
5. Kui pädev asutus saab **akrediteerimis- või litsentsimisasutuselt kirjaliku** järelevalveakti, millest nähtub, et tõendaja tegevus ei ole olnud piisav tagamaks, et registreerimist taotlev organisatsioon täidab käesoleva määruse nõudeid, keeldub ta kõnealust organisatsiooni registreerimast. **Pädev asutus palub organisatsioonil esitada uus registreerimisavaldus.**
6. Selleks et saada organisatsiooni registreerimisest keeldumise otsuse tegemiseks vajalikku teavet, konsulteerib pädev asutus huvitatud isikutega, sealhulgas asjaomase organisatsiooniga.

Artikkel 14

Organisatsiooni registreeringu pikendamine

1. Pädev asutus pikendab organisatsiooni registreeringut, kui täidetud on kõik järgmised tingimused:

- (a) pädevale asutusele on edastatud artikli 6 lõike 1 punktis c viidatud kinnitatud keskkonnanaruanne, artikli 6 lõike 2 punktis c viidatud kinnitatud ajakohastatud keskkonnanaruanne või artikli 7 lõikes 3 viidatud kinnitamata ajakohastatud keskkonnanaruanne;*
- (b) pädevale asutusele on edastatud täidetud vorm, mis sisaldab vähemalt VI lisas ettenähtud miinimumteavet, nagu on viidatud artikli 6 lõike 1 punktis d ja artikli 6 lõike 2 punktis d;*
- (c) pädeval asutusel puuduvad tõendid selle kohta, et tõendamine ja kinnitamine ei toimunud vastavalt artiklites 25, 26 ja 27 sätestatud kohustustele;*
- (d) pädeval asutusel puuduvad tõendid organisatsiooni kehtivate keskkonnaalaste õigusaktide nõuetele mittevastavuse kohta;*
- (e) huvitatud pooled ei ole esitanud asjakohaseid kaebusi või kaebused on lahendatud positiivselt;*
- (f) pädev asutus on tõendusmaterjalidele tuginedes veendunud, et organisatsioon vastab kõikidele käesoleva määruse nõuetele; ning*
- (g) pädev asutus on vajaduse korral saanud tasu registreerimise pikendamise eest.*

2. Pädev asutus teatab organisatsioonile, et tema registreeringut on pikendatud.

Artikkel 15

Organisatsiooni registreeringu peatamine või registrist kustutamine

1. Kui pädev asutus leiab, et registreeritud organisatsioon ei vasta käesoleva määruse nõuetele, annab ta organisatsioonile võimaluse esitada kõnealuses küsimuses oma seisukohad. Kui organisatsioon ei esita rahuldavat vastust, kustutatakse ta registrist või tema registreering peatatakse.
2. Kui pädev asutus saab **akrediteerimis- või litsentsimisasutuselt kirjaliku** järelevalveakti, millest nähtub, et tõendaja tegevus ei ole olnud piisav tagamaks, et EMASi kohaselt registreeritud organisatsioon täidab käesoleva määruse nõudeid, peatatakse registreering.
3. Registreeritud organisatsiooni registreering peatatakse või vastavalt olukorrale kustutatakse organisatsioon registrist, kui ta ei esita pädevale asutusele **kahe kuu** jooksul pärast sellekohase nõude saamist kõiki järgmisi dokumente:
 - (a) **kinnitatud keskkonnanaruanne, ajakohastatud keskkonnanaruanne** või artikli 25 lõikes 9 osutatud allkirjastatud **deklaratsioon**;
 - (b) vorm, mis sisaldab vähemalt VI lisas ettenähtud miinimumteavet.
4. Kui pädev täitevasutus teavitab pädevat asutust **kirjaliku aruandega**, et organisatsioon on rikkunud kehtivate keskkonnanalaste õigusaktide nõudeid, peatab pädev asutus sõltuvalt olukorrast kõnealuse organisatsiooni registreeringu või kustutab organisatsiooni registrist.
5. Kui pädev asutus otsustab organisatsiooni registreeringu peatada või ta registrist kustutada, võtab ta arvesse vähemalt järgmist:
 - (a) keskkonnamõju, mille tekitab käesolevas määruses sätestatud kohustuste täitmata jätmine organisatsiooni poolt;
 - (b) organisatsiooni poolt käesolevas määruses sätestatud kohustuste täitmata jätmise või selle põhjustanud asjaolude etteaimatavus;
 - (c) eelnenud juhud, mille puhul organisatsioon ei ole täitnud käesolevas määruses sätestatud kohustusi, ning
 - (d) organisatsiooni eripära.
6. Selleks et pädev asutus saaks registreeringu peatamist või organisatsiooni registrist kustutamist käsitleva otsuse tegemiseks vajalikku teavet, konsulteerib ta huvitatud isikutega, sealhulgas asjaomase organisatsiooniga.
7. Juhul kui pädev asutus on saanud muul viisil kui **akrediteerimis- või litsentsimisasutuse kirjaliku järelevalveakti** kaudu tõendeid selle kohta, et tõendaja tegevus ei ole olnud piisavalt nõuetekohane selleks, et tagada käesoleva määruse nõuete järgimine organisatsiooni poolt, konsulteerib pädev asutus tõendaja üle järelevalvet teostava **akrediteerimis- või litsentsimisasutusega**.

8. Pädev asutus põhjendab võetud meetmeid.
9. Pädev asutus annab organisatsioonile asjakohast teavet konsultatsioonide kohta huvitatud isikutega.
10. Organisatsiooni registreeringu peatamine tühistatakse, kui pädev asutus on saanud teda rahuldavat teavet selle kohta, et organisatsioon järgib käesoleva määruse nõudeid.

Artikkel 16

Pädevate asutuste foorum

1. Pädevad asutused loovad kõikide liikmesriikide pädevate asutuste foorumi (|| "foorum") **ning tulevad** kokku vähemalt üks kord aastas ja selles osaleb komisjoni esindaja.

Foorum võtab vastu oma töökorra.

2. Foorumis osalevad kõigi liikmesriikide pädevad asutused. Kui ühes liikmesriigis on mitu pädevat asutust, võetakse asjakohased meetmed, et tagada kõikide asutuste teavitamine foorumi tegevusest.
3. Foorum töötab välja suunised, mille eesmärk on tagada, et organisatsioonide registreerimisel käesoleva määruse kohaselt ning registreeringu **pikendamisel ja** peatamisel ja organisatsioonide registrist kustutamisel järgitakse ühtseid menetlusi **nii ühenduse sees kui ka väljaspool seda.**

Foorum edastab komisjonile suunised ja vastastikust hindamist käsitlevad dokumendid. █

4. ***Komisjon esitab vajaduse korral foorumi poolt heakskiidetud ühtlustamismenetlustega seotud suunisdokumendid vastuvõtmiseks vastavalt artikli 49 lõikes 3 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.***

Kõnealused dokumendid tehakse üldsusele kättesaadavaks.

█

Artikkel 17

Pädevate asutuste vastastikune hindamine

1. Foorum korraldab vastastikuse hindamise, et hinnata iga pädeva asutuse registreerimissüsteemi vastavust käesolevale määrusele ning töötada välja ühtlustatud lähenemisviis registreerimist käsitlevate eeskirjade kohaldamisele.
2. Vastastikune hindamine toimub korrapäraselt ja **kõige tihedamalt** iga nelja aasta järel **ning see hõlmab artiklites 12, 13 ja 15 sätestatud eeskirjade ja menetluste hindamist.** Vastastikuses hindamises osalevad kõik pädevad asutused.

3. Komisjon kehtestab hindamismenetlused, sealhulgas nõuetekohased asjakohased menetlused hindamise tulemusena vastuvõetud otsuste kohta kaebuste esitamiseks.

Kõnealused meetmed, mille eesmärk on muuta käesoleva määruse vähemolulisi sätteid, täiendades seda, võetakse vastu vastavalt artikli 49 lõikes 3 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.

4. **Lõikes 3 viidatud menetlused kehtestatakse enne esimese vastastikuse hindamise toimumist.**

5. Foorum edastab komisjonile **ja artikli 49 lõike 1 alusel moodustatud komiteele** vastastikuse hindamise **korralise aruande**.

Kõnealune aruanne tehakse **pärast foorumi ja esimeses lõigus viidatud komitee heakskiitu** üldsusele kättesaadavaks.

V PEATÜKK

Tõendajad

Artikkel 18

Tõendaja ülesanded

1. Tõendaja hindab, kas organisatsiooni keskkonnaülevaade, keskkonnapoliitika, keskkonnajuhtimissüsteem, auditimenetlused **ja nende rakendamine** vastavad käesoleva määruse nõuetele.
2. Tõendaja **tõendab** järgmist:
 - (a) organisatsiooni vastavus kõikidele käesoleva määruse nõuetele seoses esialgse keskkonnaülevaatega, keskkonnajuhtimissüsteemiga, keskkonnaauditi ja selle tulemustega ning keskkonnaaruande või **ajakohastatud keskkonnaaruandega**,
 - (b) organisatsiooni vastavus kehtivate ühenduse, riigi, piirkonna või kohalike keskkonnavalaste õigusaktide nõuetele,
 - (c) organisatsiooni keskkonnategevuse tulemuslikkuse pidev täiustumine ning
 - (d) järgmistes dokumentides sisalduvate andmete ja teabe usaldusväärsus, usutavus ja õigsus:
 - (i) keskkonnaaruanne,
 - (ii) **ajakohastatud keskkonnaaruanne**,
 - (iii) mis tahes kinnitamisele kuuluv keskkonnateave.

3. Tõendaja **tõendab** eelkõige vastavalt olukorrale organisatsiooni tehtud esialgse keskkonnanülevaate või auditimenetluste või muude menetluste **asjakohasust**, vältides tarbetu topelttöö tegemist.
4. Tõendaja **tõendab**, kas siseauditi tulemused on usaldusväärsed. **Vajaduse korral teevad nad kohapeal kontrolle.**
5. Organisatsiooni registreerimiseks ettevalmistamise tarbeks läbiviidava tõendamise ajal kontrollib tõendaja vähemalt, kas organisatsioon täidab järgmisi nõudeid:
 - (a) kasutusel on täielikult toimiv II lisa kohane keskkonnajuhtimissüsteem;
 - (b) III lisa kohane auditikava on täielikult valmis ja juba kasutusele võetud vähemalt kõige tähtsama keskkonnamõjuga valdkondade suhtes;
 - (c) II lisa A osas osutatud juhtkonnapoolne ülevaatus on lõpule viidud ning
 - (d) on koostatud IV lisa ■ kohane keskkonnanaruanne **ning võimaluse korral on võetud arvesse sektorite viitedokumente.**
6. Artikli 6 lõikes 1 osutatud registreeringu **pikendamise** otstarbel tõendamiseks kontrollib tõendaja, et organisatsioon täidab järgmisi tingimusi:
 - (a) **organisatsioonil on** kasutusel täielikult toimiv II lisa kohane keskkonnajuhtimissüsteem;
 - (b) **organisatsioonis** kehtib täielikult toimiv auditikava, mille puhul on vastavalt III lisale lõpule viidud vähemalt üks tsükkel;
 - (c) **organisatsioon on lõpule viinud juhtkonnapoolse ülevaatuse** ning
 - (d) **organisatsioon on koostanud IV lisa kohase keskkonnanaruande ning võimaluse korral on võetud arvesse sektorite viitedokumente.**
7. Artikli 6 lõikes 2 osutatud registreeringu **pikendamise** otstarbel tõendamiseks kontrollib tõendaja, et organisatsioon täidab vähemalt järgmisi tingimusi:
 - (a) organisatsioon on teinud vastavalt III lisale siseauditi, mis hõlmab keskkonnategevuse tulemuslikkust ja vastavust kehtivate keskkonnanalaste õigusaktide sätetele;
 - (b) organisatsioon on tõendanud jätkuvat vastavust kehtivate keskkonnanalaste õigusaktide nõuetele ja keskkonnategevuse tulemuslikkus on pidevalt paranenud ning
 - (c) organisatsioon on koostanud IV lisa ■ kohase **ajakohastatud keskkonnanaruande ning võimaluse korral on võetud arvesse sektorite viitedokumente.**

Artikkel 19

Tõendamise sagedus

1. Organisatsiooniga konsulteerides koostab tõendaja kava, millega tagatakse, et kõik artiklites 4, 5 ja 6 osutatud elemendid, mis on vajalikud registreerimiseks ja registreeringu **pikendamiseks**, on tõendatud.
2. Tõendaja kinnitab kuni 12-kuuliste ajavahemike tagant keskkonnanaruannet või **ajakohastatud keskkonnanaruannet** puudutava ajakohastatud teabe.

Vajaduse korral kohaldatakse artikliga 7 ettenähtud erandit.

Artikkel 20

Nõuded tõendajale

1. Käesoleva määruse kohase akrediteeringu **või litsentsi** saamiseks esitab tõendaja kandidaat taotluse **akrediteerimis- või litsentsimisasutusele**, kellelt ta akrediteeringut **või litsentsi** taotleb.

Kõnealuses taotluses täpsustatakse akrediteeringu **või litsentsi** valdkond, viidates Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. detsembri 2006. aasta määruses (EÜ) nr 1893/2006, millega kehtestatakse majanduse tegevusalade statistiline klassifikaator NACE Revision 2¹, kehtestatud majanduse tegevusalade klassifikatsioonile.

2. Tõendaja esitab **akrediteerimis- või litsentsimisasutusele** asjakohased tõendid oma teadmiste, asjaomase kogemuse ja tehniliste võimaluste kohta taotletud akrediteeringu **või litsentsi** valdkonnas järgmistes aspektides:

- (a) käesolev määrus;
- (b) keskkonnajuhtimissüsteemide üldine toimimine;
- (c) komisjoni poolt artikli 46 kohaselt väljaantud asjakohased sektorite viitedokumendid käesoleva määruse kasutamiseks;
- (d) tõendatava ja kinnitatava tegevuse seisukohalt olulised õigusnormid;
- (e) keskkonnaaspektid ja keskkonnamõju, sealhulgas säästva arengu keskkonnamõõde;
- (f) tõendatava ja kinnitatava tegevuse keskkonnaküsimustega seotud tehniliste aspektide tundmine ja nendest arusaamine;
- (g) tõendatava ja kinnitatava tegevuse üldine toimimine, et hinnata juhtimissüsteemi nõuetekohasust, seoses koostoimega organisatsiooni ja tema toodete, teenuste ja toimingute ning keskkonna vahel, sealhulgas vähemalt:
 - (i) organisatsiooni kasutatav tehnoloogia,
 - (ii) tegevuses kasutatavad terminoloogia ja vahendid,
 - (iii) tegevus ning tegevuse ja keskkonna vastastikuse mõju iseloomustus,

¹ ELT L 393, 30.12.2006, lk 1.

- (iv) oluliste keskkonnaaspektide hindamise metoodika,
 - (v) saastamise piiramise ja leevendamise tehnoloogia;
 - (h) keskkonnaauditi nõuded ja metoodika, sealhulgas oskus viia läbi tõhus audit keskkonnajuhtimissüsteemi tõendamiseks, asjakohaste auditi tulemuste ja järelduste kindlakstegemine ning suuliste ja kirjalike auditiaruannete koostamine ja esitamine, et anda selge ülevaade tõendamisauditist;
 - (i) teabe auditeerimine, keskkonnaaruanne ja *ajakohastatud keskkonnaaruande* seos andmehalduse, -salvestuse ja -käitlusega, andmete esitamine kirjalikult ja graafiliselt võimalike andmevigade arvessevõtmiseks, oletuste ja hinnangute kasutamine;
 - (j) toodete ja teenuste keskkonnamõõde, sealhulgas keskkonnaaspektid ja keskkonnategevuse tulemuslikkus kasutamise ajal ja pärast seda, ning keskkonnavalaste otsuste tegemiseks esitatud andmete terviklikkus.
3. Tõendajalt nõutakse, et ta näitaks lõikes 2 sätestatud pädevusvaldkonnas üles *jätkuvat* kutsealast arengut ja säilitaks arengut tõendavaid dokumente, et *akrediteerimis- või litsentsimisasutus* saaks seda hinnata.
4. Tõendaja on oma tegevuses *organisatsiooniväline kolmas osapool*, sõltumatu, eriti organisatsiooni audiitorist või konsultandist, erapooletu ja objektiivne.
5. Tõendaja tagab, et tal ei ole ärilisi, rahalisi ega muid huvisid, mis võiksid mõjutada tema otsust või panna kahtluse alla selle otsuse sõltumatuse ja tema tõendamistegevuse aususe. Tõendaja tagab, et ta vastab kõikidele sellekohastele eeskirjadele.
6. Käesolevas määruses tõendamisele ja kinnitamisele esitatavate nõuete järgimiseks on tõendajal dokumenteeritud meetodid ja kord, sealhulgas kvaliteedikontrolli mehhanismid ja konfidentsiaalsussätted.
7. Kui tõendajaks on organisatsioon, peab tal olema organisatsiooni skeem, mis täpsustab organisatsioonisise struktuuri ja vastutuse, ning ülevaade õiguslikust seisundist, omandisuhetest ja finantseerimisallikatest.
- Organisatsiooni skeem esitatakse taotluse korral.
8. *Nende nõuete täitmine tagatakse enne akrediteerimist või litsentsimist tehtava hindamisega ja akrediteerimis- või litsentsimisasutuse järelevalvega.*

Artikkel 21

Täiendavad nõuded füüsilisest isikust tõendajale, kes teostab tõendamist ja kinnitamist
ainuisikuliselt

|| Füüsilisest isikust üksiktõendajal, kes teostab tõendamist ja kinnitamist ainuisikuliselt, peab lisaks artiklis 20 sätestatud nõuete täitmisele olema:

- (1) kogu vajalik pädevus tõendamise ja kinnitamise teostamiseks oma **litsentsitud** valdkondades,
- (2) piiratud **litsentsivaldkond** sõltuvalt tema isiklikust pädevusest.

Artikkel 22

Täiendavad nõuded kolmandas riigis tegutsevale tõendajale

1. Kui tõendaja kavatseb teostada tõendamist ja kinnitamist kolmandas riigis, **taotleb ta** akrediteeringut **või litsentsi** konkreetse kolmanda riigi jaoks.
2. Kolmandas riigis akrediteeringu **või litsentsi** saamiseks peab tõendaja lisaks *artiklites 20 ja 21* sätestatud nõuetele vastama järgmistele nõuetele:
 - (a) selle kolmanda riigi keskkonnanalaste õigusnormide tundmine ja nendest arusaamine, kus akrediteeringut **või litsentsi** taotletakse;
 - (b) selle kolmanda riigi ametliku keele tundmine ja sellest arusaamine, kus akrediteeringut **või litsentsi** taotletakse.
3. Lõikes 2 sätestatud nõuded käsitatakse täidetuna, kui tõendaja tõendab lepingulise suhte olemasolu tõendaja ning kõnealustele nõuetele vastava kvalifitseeritud isiku või organisatsiooni vahel.

Kõnealune isik või organisatsioon on tõendatavast organisatsioonist sõltumatu.

Artikkel 23

Järelevalve tõendajate üle

1. Tõendajate tehtava tõendamise ja kinnitamise üle, mis toimub:
 - (a) liikmesriigis, kus tõendaja akrediteeriti **või litsentsiti**, teostab järelevalvet tõendaja akrediteerinud **või litsentsinud akrediteerimis- või litsentsimisasutus**;
 - (b) kolmandas riigis, teostab järelevalvet **akrediteerimis- või litsentsimisasutus**, kes akrediteeris **või litsentsis** tõendaja kõnealuseks tegevuseks;
 - (c) muus liikmesriigis kui see, kus tõendaja on akrediteeritud **või litsentsitud**, teostab järelevalvet **selle** liikmesriigi **akrediteerimis- või litsentsimisasutus, kus tõendamine toimub**.
2. Vähemalt **neli nädalat** enne iga tõendamist || liikmesriigis edastab tõendaja tema üle teostatava järelevalve eest vastutavale **akrediteerimis- või litsentsimisasutusele** oma akrediteeringu **või litsentsi** üksikasjad ning teatab, millal ja kus tõendamine toimub.

3. Tõendaja teatab **akrediteerimis- või litsentsimisasutusele** viivitamata kõikidest muutustest, mis võivad akrediteeringut või **litsentsi või nende** valdkonda mõjutada.
4. **Akrediteerimis- või litsentsimisasutus** näeb ette korra, millega tagatakse vähemalt iga 24 kuu järel tõendaja jätkuv vastavus **akrediteerimis- või litsentsimisnõuetele** ja jälgitakse tehtud tõendamiste ja kinnitamiste kvaliteeti.
5. Järelevalve hulka võib kuuluda tõendaja kontori auditeerimine, tema tegevuse kohapealne jälgimine organisatsioonides, küsimustikud, tõendaja kinnitatud keskkonnaaruannete või **ajakohastatud keskkonnaaruannete** läbivaatus ning tõendamisaruande läbivaatus.

Järelevalve peab olema proportsionaalne tõendaja tegevusega.
6. **Organisatsioonid peavad võimaldama akrediteerimis- või litsentsimisasutustel teostada tõendamise ja kinnitamise ajal järelevalvet tõendaja üle.**
7. **Akrediteerimis- või litsentsimisasutus** teeb mis tahes otsuse akrediteeringu **või litsentsi** tühistamise, peatamise või selle valdkonna piiramise kohta alles pärast seda, kui tõendajal on olnud võimalus oma seisukohti avaldada.
8. Kui järelevalvet teostav **akrediteerimis- või litsentsimisasutus** on arvamusel, et tõendaja töö kvaliteet ei vasta käesoleva määruse nõuetele, edastatakse **kirjalik** järelevalveakt asjaomasele tõendajale ja pädevale asutusele, kellele asjaomane organisatsioon kavatseb esitada registreerimistaotluse või kes on asjaomase organisatsiooni registreerinud.

Hilisemate vaidluste puhul edastatakse järelevalveakt artiklis 30 sätestatud **akrediteerimis- ja litsentsimisasutuste foorumile**.

Artikkel 24

Täiendavad nõuded järelevalve puhul tõendajate üle, kes tegutsevad muus kui neid akrediteerinud **või litsentsinud** liikmesriigis

1. Ühes liikmesriigis akrediteeritud **või litsentsitud** tõendaja teatab vähemalt **neli nädalat** enne teises liikmesriigis tõendamise- ja kinnitamistoimingute alustamist viimati nimetatud liikmesriigi **akrediteerimis- või litsentsimisasutusele** järgmised andmed:
 - (a) tema akrediteeringu **või litsentsi** andmed, pädevus, **eelkõige selle teise liikmesriigi keskkonnavalaste õigusaktide nõuete ja riigi ametliku keele tundmine, ning** vajaduse korral meeskonna koosseis;
 - (b) tõendamise ja kinnitamise aeg ja koht,
 - (c) organisatsiooni aadress ja kontaktandmed.Kõnealused andmed tuleb esitada enne iga ■ tõendamise- ja kinnitamistoimingut.
2. **Akrediteerimis- või litsentsimisasutus** võib nõuda selgitusi tõendaja teadmiste kohta kehtivate keskkonnavalaste õigusaktide nõuete valdkonnas.

3. *Akrediteerimis- või litsentsimisasutus* võib nõuda muude kui lõikes 1 osutatud tingimuste täitmist, tingimusel et kõnealused muud tingimused ei piira tõendaja õigust osutada teenuseid muus kui teda akrediteerinud *või litsentsinud* liikmesriigis.
4. *Akrediteerimis- või litsentsimisasutus* ei kasuta lõikes 1 osutatud teatamise korda selleks, et tõendaja saabumist edasi lükata. Kui *akrediteerimis- või litsentsimisasutus* ei ole võimeline täitma oma ülesandeid vastavalt lõigetele 2 ja 3 enne tõendaja poolt lõike 1 punkti b kohaselt teatatud aega, edastab ta tõendajale põhjenduse.
5. *Akrediteerimis- või litsentsimisasutused* ei võta teatamise ega järelevalve eest diskrimineerivat tasu.
6. Kui järelevalvet teostav *akrediteerimis- litsentsimisasutus* on arvamusel, et tõendaja töö kvaliteet ei vasta käesoleva määruse nõuetele, edastatakse *kirjalik* järelevalveakt asjaomasele tõendajale, tõendaja akrediteerinud *või litsentsinud akrediteerimis- või litsentsimisasutusele* ja pädevale asutusele, kellele asjaomane organisatsioon kavatseb esitada registreerimistaotluse või kes on asjaomase organisatsiooni registreerinud. Hilisemate vaidluste puhul edastatakse järelevalveakt artiklis 30 sätestatud *akrediteerimis- ja litsentsimisasutuste foorumile*.

Artikkel 25

Tõendamise ja kinnitamise tingimused

1. Tõendaja tegutseb oma akrediteeringu *või litsentsi* valdkonnas, tuginedes organisatsiooniga sõlmitud kirjalikule lepingule.
Kõnealuses lepingus:
 - (a) täpsustatakse tegevuse ulatus,
 - (b) täpsustatakse tingimused, mille eesmärk on võimaldada tõendajal tegutseda sõltumatult ja professionaalselt, ning
 - (c) kohustatakse organisatsiooni tegema vajalikku koostööd.
2. Tõendaja tagab, et organisatsiooni elemendid on üheselt määratletud ja see määratlus vastab tegelikule tegevuse jaotusele.
Keskkonnaaruandes täpsustatakse kõik organisatsiooni eri osad, mille suhtes kohaldatakse tõendamist ja kinnitamist.
3. Tõendaja hindab *artiklis 18* sätestatud elemente.
4. Tõendamise ja kinnitamise käigus uurib tõendaja dokumente, külastab organisatsiooni, teeb kohapealseid kontrole ja küsitleb töötajaid.
5. Enne tõendaja külastust esitab organisatsioon talle põhiteabe organisatsiooni ja selle tegevuse kohta, keskkonnapoliitika ja keskkonnakava, organisatsioonis toimiva

keskkonnajuhtimissüsteemi kirjelduse, koostatud keskkonnaülevaate või tehtud auditi üksikasjad, aruande kõnealuse ülevaate või auditi ja hilisema korrigeeriva tegevuse kohta ning keskkonnaaruande *projekti* või **ajakohastatud keskkonnaaruande**.

6. Tõendaja koostab tõendamise tulemuste kohta organisatsiooni jaoks kirjaliku aruande, milles täpsustatakse järgmised üksikasjad:

- (a) kõik tõendaja tegevuse seisukohast olulised asjaolud;
- (b) käesoleva määruse nõuetele vastavuse kirjeldus, sealhulgas tõendusmaterjal, tulemused ja järeldused;
- (c) **saavutuste ja eesmärkide võrdlus eelmiste keskkonnaaruannetega ja keskkonnategevuse tulemuslikkuse hinnanguga ning hinnang organisatsiooni keskkonnategevuse tulemuslikkuse pidevale täiustumisele;**
- (d) **vajaduse korral keskkonnaülevaate, auditeerimismeetodi või keskkonnajuhtimissüsteemi või mis tahes muu asjassepuutuva protsessi tehnilised puudused.**

7. Käesoleva määruse nõuetele mittevastavuse korral täpsustatakse aruandes **lisaks**:

- (a) organisatsiooni nõuetele mittevastavust käsitlevad tulemused ja järeldused ning tõendid, millel kõnealused tulemused ja järeldused põhinevad;
- (b) **lahknevused keskkonnaaruande projektist või ajakohastatud keskkonnaaruandest ning muudatused või täiendused, mis tuleks keskkonnaaruandesse või ajakohastatud keskkonnaaruandesse teha.**

■

8. Pärast tõendamist kinnitab tõendaja organisatsiooni keskkonnaaruande või **ajakohastatud keskkonnaaruande ning kinnitab**, et see vastab käesoleva määruse nõuetele, tingimusel et tõendamise **ja kinnitamise** tulemusel selgub, et:

- (a) organisatsiooni keskkonnaaruandes või **ajakohastatud keskkonnaaruandes** esitatud teave ja andmed on usaldusväärsed ja õiged ning vastavad käesoleva määruse nõuetele;
- (b) **puuduvad tõendid selle kohta, et** organisatsioon **ei täida kehtivate** keskkonnavalaste õigusaktide **nõudeid**.

9. Pärast kinnitamist väljastab tõendaja VII lisas osutatud allkirjastatud deklaratsiooni, milles ta kinnitab, et tõendamine **ja kinnitamine toimusid** kooskõlas käesoleva määrusega.

10. **Ühes liikmesriigis akrediteeritud või litsentsitud tõendaja võib teha tõendamis- ja kinnitamistoiminguid mis tahes muus liikmesriigis kooskõlas käesolevas määruses sätestatud nõuetega.**

Tõendamise või kinnitamise üle teostab järelevalvet selle liikmesriigi akrediteerimis- või litsentsimisasutus, kus tõendamine toimub. Tegevuse algusest teatatakse kõnealusele akrediteerimis- või litsentsimisasutusele kooskõlas artikli 24 lõikes 1 sätestatud ajakavaga.

Artikkel 26

Väikeste organisatsioonide tõendamine ja kinnitamine

1. Tõendamis- ja kinnitamistoimingutes võtab tõendaja arvesse väikeste organisatsioonide eripära, sealhulgas järgmist:
 - (a) lühike kommunikatsiooniahel;
 - (b) mitmekülgsed tööülesannetega personal;
 - (c) väljaõpe töökohal;
 - (d) võime muutustega kiiresti kohaneda ning
 - (e) menetlusi käsitlevate dokumentide piiratud hulk.
2. Tõendaja teostab tõendamise või kinnitamise nii, et see ei tekitaks väikestele organisatsioonidele põhjendamatu koormust.
3. Tõendaja võtab arvesse objektiivseid tõendeid selle kohta, et süsteem on tõhus, sealhulgas tegevuse suuruse ja keerukusega proportsionaalsete menetluste olemasolu organisatsioonis, seonduva keskkonnamõju laadi ning käitlejate pädevust.

Artikkel 27

Tõendamise ja kinnitamise tingimused kolmandas riigis

1. Ühes liikmesriigis akrediteeritud tõendaja võib teha tõendamis- ja kinnitamistoiminguid kolmandas riigis asuva organisatsiooni tarbeks kooskõlas käesolevas määruses sätestatud nõuetega.
2. Vähemalt kuus nädalat enne tõendamist või kinnitamist kolmandas riigis edastab tõendaja selle liikmesriigi **akrediteerimis- või litsentsimisasutusele**, kus asjaomane organisatsioon kavatseb registreerimist taotleda või on registreeritud, oma **akrediteeringu või litsentsi** üksikasjad ning tõendamise või kinnitamise aja ja koha.
3. Tõendamise ja kinnitamise üle teostab järelevalvet selle liikmesriigi **akrediteerimis- või litsentsimisasutus**, kus **tõendaja on akrediteeritud või litsentsitud**. Tegevuse algusest teatatakse kõnealusele akrediteerimis- või litsentsimisasutusele kooskõlas lõikes 2 sätestatud ajakavaga.

VI PEATÜKK

Akrediteerimis- ja litsentsimisasutused

Artikkel 28

Akrediteerimis- ja litsentsimisasutuste toimimine

1. Liikmesriikide poolt määruse (EÜ) nr **765/2008** artikli 4 kohaselt määratud akrediteerimisasutused vastutavad tõendajate akrediteerimise eest ning tõendajate poolt käesoleva määruse alusel tehtavate toimingute järelevalve eest.
2. ***Liikmesriigid võivad määrata kooskõlas määruse (EÜ) nr 765/2008 artikli 5 lõikega 2 litsentsimisasutuse, mis vastutab tõendajatele litsentside väljastamise ja tõendajate järelevalve eest.***
3. ***Liikmesriigid võivad otsustada keelduda andmast tõendaja akrediteeringut või litsentsi füüsilisele isikule.***
4. ***Akrediteerimis- ja litsentsimisasutused*** hindavad tõendajate pädevust, tuginedes *artiklites 20, 21 ja 22* sätestatud elementidele, mis on taotletava akrediteeringu ***või litsentsi*** valdkonna seisukohast asjakohased.
5. Tõendajate akrediteeringu ***või litsentsi*** valdkond määratakse kindlaks nõukogu määruses (EÜ) nr 1893/2006 sätestatud majandustegevusalade klassifikaatori alusel. Akrediteeringu valdkonna määrab tõendaja pädevus ning selle puhul võetakse vajaduse korral arvesse toimingute ulatust ja keerukust.
6. ***Akrediteerimis- ja litsentsimisasutused*** kehtestavad asjakohased menetlused tõendajatele akrediteeringu ***või litsentsi*** andmiseks, sellest keeldumiseks, akrediteeringu ***või litsentsi*** peatamiseks ja tühistamiseks ning tõendajate järelevalveks.

Kõnealused menetlused hõlmavad nende märkuste käsitlemise korda, mida huvitatud isikud, sealhulgas pädevad asutused ***ja organisatsioonide esindusorganid***, on esitanud akrediteerimist ***või litsentsi*** taotlevate ning akrediteeritud ***ja litsentsitud*** tõendajate kohta.
7. Akrediteerimisest ***või litsentsimisest*** keeldumise puhul teavitab ***akrediteerimis- või litsentsimisasutus*** tõendajat oma otsuse põhjustest.
8. ***Akrediteerimis- või litsentsimisasutused*** koostavad loetelu oma liikmesriigis tegutsevatest tõendajatest ja nende akrediteeringu ***või litsentsi*** valdkondadest, muudavad ja ajakohastavad seda loetelu ning edastavad kõnealuse loetelu muudatused ***kas otse või riigi ametiasutuste kaudu, vastavalt asjaomase liikmesriigi otsusele***, iga kuu komisjonile ja pädevale asutusele liikmesriigis, kus ***akrediteerimis- või litsentsimisasutus*** asub.
9. Määruse (EÜ) nr **765/2008** artikli 5 lõikes 3 sätestatud järelevalvet käsitlevate eeskirjade ja menetluste kohaselt ***koostavad akrediteerimis- ja litsentsimisasutused*** järelevalveakti, kui ***nad*** pärast asjaomase tõendajaga konsulteerimist ***otsustavad***, et on täidetud üks järgmistest tingimustest:
 - (a) tõendaja ei teostanud toiminguid piisavalt nõuetekohaselt, et oleks tagatud, et organisatsioon vastab käesoleva määruse tingimustele;

- (b) tõendaja teostas tõendamis- ja kinnitamistoiminguid, rikkudes ühte või mitut käesoleva määruse nõuet.

Kõnealune akt edastatakse pädevale asutusele liikmesriigis, kus organisatsioon on registreeritud või taotleb registreerimist, ning vajaduse korral tõendaja akrediteerinud ***või litsentsinud akrediteerimis- või litsentsimisasutusele***.

Artikkel 29

Akrediteeringu ***ja litsentsi*** peatamine ja tühistamine

1. Akrediteeringu ***või litsentsi*** peatamiseks või tühistamiseks on vaja konsulteerida asjaomaste isikutega, sealhulgas tõendajaga, et ***akrediteerimis- litsentsimisasutusel*** oleks otsuse tegemiseks kõik vajalikud tõendid.
2. ***Akrediteerimis- või litsentsimisasutus*** teavitab tõendajat võetud meetmete põhjustest ja vajaduse korral pädeva täitevasutusega peetud aruteludest.
3. ***Akrediteering või litsents*** peatatakse või tühistatakse seniks, kuni saadakse kinnitus selle kohta, et tõendaja vastab käesoleva määruse nõuetele, pidades vajaduse korral silmas nõuete mittevastavuse või nõuete eiramise laadi ja ulatust.
4. Akrediteeringu ***või litsentsi*** peatamine tühistatakse, kui ***akrediteerimis- või litsentsimisasutus*** on saanud teda rahuldavat teavet selle kohta, et tõendaja vastab käesoleva määruse nõuetele.

Artikkel 30

Akrediteerimis- ja litsentsimisasutuste foorum

1. ***Moodustatakse*** kõikide liikmesriikide ***akrediteerimis- ja litsentsimisasutustest koosnev foorum, mis tuleb kokku*** vähemalt kord aastas komisjoni esindaja juuresolekul (|| "akrediteerimis- ja litsentsimisasutuste foorum").
2. ***Akrediteerimis- ja litsentsimisasutuste foorumi*** ülesanne on tagada järgmiste menetluste järjepidevus:
 - (a) tõendajate akrediteerimine käesoleva määruse kohaselt, sealhulgas akrediteerimisest keeldumine, akrediteeringu peatamine ja tühistamine;
 - (b) järelevalve akrediteeritud tõendajate tegevuse üle.
3. ***Akrediteerimis- ja litsentsimisasutuste foorumil*** töötatakse välja suunised ***akrediteerimis- ja litsentsimisasutuste*** pädevusvaldkonda käsitlevates küsimustes.
4. ***Akrediteerimis- ja litsentsimisasutuste foorumil*** võetakse vastu töökord.
5. Lõikes 3 osutatud suunisdokumendid ja lõikes 4 osutatud töökord edastatakse komisjonile.

6. *Komisjon esitab vajaduse korral akrediteerimis- ja litsentsimisasutuste foorumi poolt heakskiidetud ühtlustamismenetlustega seotud suunisdokumendid vastuvõtmiseks vastavalt artikli 49 lõikes 3 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.*

Kõnealused dokumendid tehakse üldsusele kättesaadavaks.

Artikkel 31

Akrediteerimis- ja litsentsimisasutuste vastastikune hindamine

1. Käesoleva määruse kohane tõendajate akrediteerimise *ja litsentsimise* vastastikune hindamine, mille korraldab *|| akrediteerimis- ja litsentsimisasutuste foorum, toimub korrapäraselt vähemalt iga nelja aasta järel ning see* hõlmab artiklites 28 ja 29 sätestatud eeskirjade ja menetluste hindamist.

Vastastikuses hindamises osalevad kõik akrediteerimis- ja litsentsimisasutused.

2. *|| Akrediteerimis- ja litsentsimisasutuste foorum* edastab komisjonile *ja artikli 49 lõike 1 alusel moodustatud komiteele* vastastikuse hindamise *korralise aruande*.

Kõnealune aruanne tehakse *pärast akrediteerimis- ja litsentsimisasutuste foorumi ja esimeses lõigus osutatud komitee heakskiitu* üldsusele kättesaadavaks.

VII PEATÜKK

Liikmesriikide suhtes kohaldatavad eeskirjad

Artikkel 32

Abi organisatsioonidele seoses vastavusega keskkonnanõuetele

1. Liikmesriigid *tagavad*, et *organisatsioonidele on kättesaadav* teave ja abi asjaomases liikmesriigis kehtivate keskkonnanõuete õigusaktide nõuete valdkonnas.
2. Abi hõlmab järgmist:
- (a) teave kehtivate keskkonnanõuete õigusaktide nõuete kohta;
 - (b) pädeva täitevasutuse andmed kehtivate keskkonnanõuete õigusaktide *konkreetsete* nõuete puhul;

3. Liikmesriigid võivad delegeerida lõigetes 1 ja 2 osutatud ülesanded pädevatele asutustele või muudele asutustele, *kellel on ülesande täitmiseks vajalikud oskusteadmised ja asjakohased ressursid.*

■

4. Liikmesriigid tagavad, et täitevasutused vastavad *vähemalt väikeste* organisatsioonide küsimustele, mis käsitlevad kehtivate keskkonnaalaste õigusaktide nõudeid ja mis kuuluvad nende pädevusse, ning et nad annavad organisatsioonidele ülevaate *võimalustest demonstreerida, kuidas organisatsioon täidab asjakohaseid õigusaktide nõudeid.*
5. Liikmesriigid tagavad, et pädevad täitevasutused teatavad registreeritud organisatsioonide *asjakohastele keskkonnaga seotud õigusaktide nõuetele mittevastavusest* organisatsiooni registreerinud pädevale asutusele.

Pädevad täitevasutus teavitab kõnealusest pädevat asutust niipea kui võimalik ja hiljemalt ühe kuu jooksul pärast mittevastavuse avastamist.

Artikkel 33

EMASi edendamine

1. Liikmesriigid *edendavad koostöös pädevate asutuste, täitevasutuste ja teiste asjakohaste sidusrühmadega EMASi süsteemi, võttes arvesse artiklites 34 kuni 38 viidatud tegevusi.*
2. *Liikmesriigid võivad sel eesmärgil kehtestada edendamisstrateegia.*
3. *Lõike 2 alusel kehtestatud strateegiat revideeritakse korrapäraselt.*

Artikkel 34

Teavitamine

1. Liikmesriigid võtavad asjakohaseid meetmeid, et *teavitada:*
 - (a) *üldsust EMASi eesmärkide ja peamiste elementide kohta;*
 - (b) *organisatsioone käesoleva määruse sisust.*
2. Liikmesriigid kasutavad *vajaduse korral* erialaseid väljaandeid, kohalikke ajakirjandusväljaandeid, edenduskampaaniaid või muid sobivaid vahendeid ■, et edendada EMASi üldist teadvustamist.

Liikmesriigid võivad teha koostööd eelkõige tööstusliitude, tarbijaorganisatsioonide, keskkonnaorganisatsioonide, ametiühingute, kohalike institutsioonide ja muude asjakohaste sidusrühmadega.

Artikkel 35

Edendustegevus

1. Liikmesriigid tegelevad EMASi edendamisega. **Sellise tegevuse hulka võib kuuluda:**
 - (a) kõikide asjaomaste isikute vahel EMASi-alaste teadmiste ja parimate tavade vahetamise edendamine,
 - (b) töhusate vahendite väljatöötamine EMASi propageerimiseks ja nende jagamine organisatsioonidega,
 - (c) tehniline abi organisatsioonidele nende **EMASi-alase** turustustegevuse määratlemisel ja rakendamisel,
 - (d) organisatsioonide partnerluse soodustamine EMASi edendamiseks.
2. **Pädevad asutused, akrediteerimis- ja litsentsimisasutused, riigi ametiasutused ning muud sidusrühmad võivad EMASi logo ilma registreerimisnumbrita kasutada EMASiga seotud turustamise ja müügi edendamise eesmärgil. V lisas sätestatud EMASi logo kasutamine sellistel juhtumitel ei tohi jätta muljet, et kasutaja on registreeritud, kui ta on registreerimata.**

Artikkel 36

Väikeste organisatsioonide osalemise edendamine

Liikmesriigid võtavad asjakohaseid meetmeid väikeste organisatsioonide osalemise soodustamiseks, **muu hulgas:**

- (1) hõlbustavad nad juurdepääsu väikeste organisatsioonide vajadustega kohaldatud teabele ja toetusfondidele;
- (2) tagavad nad, et mõistlike registreerimistasudega soodustatakse väikeste organisatsioonide osalemist;
- (3) edendavad nad tehnilise abi meetmeid ■ .

Artikkel 37

Grupiviisiline registreerimine ja samm-sammuline lähenemisviis

1. Liikmesriigid *ergutavad* kohalikke ametiasutusi *andma* koostöös tööstusliitude, kaubanduskodade ja *teiste* huvitatud isikutega ■ spetsiaalset abi organisatsioonide rühmadele, ■ et aidata neil täita artiklites 4, 5 ja 6 sätestatud registreerimisnõudeid.

Rühma iga organisatsioon registreeritakse eraldi.

2. Liikmesriigid ■ soodustavad keskkonnajuhtimissüsteemi rakendamist organisatsioonides. Eelkõige *ergutavad* nad *kasutama* sammsammulist lähenemisviisi, mille tulemus *on* EMASi kohane registreerimine.
3. *Lõigete 1 ja 2 kohaselt kehtestatud* süsteemide ja kavade eesmärk on vältida tarbetuid kulusid osalejatele, eelkõige väikestele organisatsioonidele.

Artikkel 38

EMAS ning ühenduse muu ■ poliitika ja muud vahendid

1. *Ilma et see piiraks ühenduse õigusaktide kohaldamist*, kaaluvad liikmesriigid ■, kuidas käesoleva määruse kohast EMASi registreerimist:
 - (a) saab arvesse võtta uute õigusaktide väljatöötamisel;
 - (b) saab kasutada õigusaktide kohaldamise ja täitmise tagamise vahendina;
 - (c) *saab arvesse võtta riigihangete puhul.*
2. Ilma et see piiraks ühenduse õigusaktide, eelkõige konkurentsi, maksustamist ja riigiabi käsitlevate õigusaktide kohaldamist, võtavad liikmesriigid vajaduse korral meetmeid, et hõlbustada organisatsioonide EMASi kohast registreerimist või registreeringu säilitamist.

Sellised meetmed võivad muu hulgas hõlmata järgmist:

- (a) regulatiivse koormuse vähendamine, nii et EMASi kohaselt registreeritud organisatsiooni käsitataks teatavatele teistes pädevate asutuste poolt identifitseeritud õigusaktides sätestatud keskkonnavalastele nõuetele vastavana;
- (b) parem õigusloome, mille puhul muudetakse teisi õigusakte, nii et EMASis osalevate organisatsioonide koormus kaotatakse, seda vähendatakse või lihtsustatakse, et soodustada turgude tõhusat toimimist ja suurendada teadlikkust.

Artikkel 39

■ Tasud

1. Liikmesriigid *võivad kehtestada* tasude süsteemi, võttes arvesse järgmist
 - (a) kulud, mis tekivad liikmesriikide poolt vastavalt *artiklile 32* selleks määratud või loodud asutustele seoses organisatsioonidele teabe ja abi andmisega;

- (b) kulud seoses tõendajate akrediteerimise, *litsentsimise* ja järelevalvega ■ ;
- (c) pädevate asutuste registreerimiskulud, *registreeringu uuendamise, peatamise ja registrist kustutamise* kulud ja *selliste protsesside* täiendavad ■ haldamise kulud väljaspool ühendust asuvate organisatsioonide jaoks.

Kõnealused tasud ei ületa mõistlikku summat ning on proportsionaalsed organisatsiooni suuruse ja tehtava töö mahuga.

2. ■ Liikmesriigid *tagavad, et organisatsioonid on kõikidest kohaldatavatest tasudest informeeritud.*

Artikkel 40

Mittevastavus

1. Juhul kui käesoleva määruse sätteid ei järgita, rakendavad liikmesriigid asjakohaseid õigus- või haldusmeetmeid.
2. Liikmesriigid kehtestavad tõhusad meetmed, vältimaks EMASi logo kasutamist käesoleva määruse sätteid rikkudes.

Võib kasutada sätteid, mis on kehtestatud vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2005. aasta direktiivile 2005/29/EÜ, mis käsitleb ettevõtja ja tarbija vaheliste tehingutega seotud ebaausaid kaubandustavasid siseturul¹.

Artikkel 41

Komisjoni teavitamine ja talle aruannete esitamine

1. *Liikmesriigid teavitavad komisjoni pädevate asutuste ja akrediteerimis- ning litsentsimisasutuste toimimisega seotud struktuurist ja menetlustest ning ajakohastavad seda teavet, kui tarvis.*
2. Liikmesriigid esitavad *iga kahe aasta tagant* komisjonile *ajakohastatud teabe* käesoleva määruse alusel võetud meetmete kohta.

Kõnealustes aruannetes võtavad liikmesriigid arvesse viimast komisjoni poolt artikli 47 kohaselt Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitatud aruannet.

¹ *ELT L 149, 11.6.2005, lk 22.*

VIII PEATÜKK

|| Komisjoni suhtes kohaldatavad eeskirjad

Artikkel 42

Teavitamine

1. Komisjon *teavitab*:

(a) *üldsust EMASi eesmärkidest ja peamistest elementidest;*

(b) *organisatsioonide käesoleva määruse sisust.*

2. Komisjon peab:

(a) *töendajate ja EMASi kohaselt registreeritud organisatsioonide registrit,*

(b) *elektrooniliste keskkonnaaruannete andmebaasi;*

(c) *EMASi käsitlevate parimate tavade andmebaasi, mis sisaldab muu hulgas töhusaid vahendeid EMASi edendamiseks ning näiteid organisatsioonide tehnilise toetamise kohta ning teeb need üldsusele kättesaadavaks.*

(d) *loetelu ühenduse ressursidest EMASi rakendamise ja sellega seotud projektide ning tegevuste rahastamiseks.*

Artikkel 43

Koostöö ja kooskõlastamine

1. Komisjon soodustab **asjakohaselt** liikmesriikide koostööd, eelkõige selleks, et saavutada ühenduses selliste eeskirjade ühetaoline ja järjekindel kohaldamine, mis käsitlevad järgmist:

(a) *organisatsioonide registreerimine,*

(b) *töendajad,*

(c) *artiklis 32 osutatud teave ja abi.*

2. Ilma et see piiraks riigihankeid käsitlevate ühenduse õigusaktide kohaldamist, viitavad komisjon ja teised ühenduse institutsioonid vajaduse korral ehitustööde ja teenuste hankelepingute täitmise tingimustes EMASile või **teiste artikli 45 lõike 4 nõuete kohaselt tunnustatud või** samaväärsetele keskkonnajuhtimissüsteemidele.

Artikkel 44

EMASi integreerimine ühenduse muusse poliitikasse ja muudesse vahenditesse

Komisjon kaalub, kuidas käesoleva määruse kohast EMASi registreerimist:

- (1) saab võtta arvesse uute õigusaktide väljatöötamisel ja kehtivate õigusaktide läbivaatamisel, eelkõige artikli 38 lõikes 2 kirjeldatud regulatiivse koormuse vähendamise ja parema õigusliku reguleerimise näol;**
- (2) saab kasutada õigusaktide kohaldamise ja täitmise tagamise vahendina.**

Artikkel 45

Seos muude keskkonnajuhtimissüsteemidega

1. Liikmesriigid võivad esitada komisjonile kirjaliku taotluse, et tunnistada käesoleva määruse nõuetele vastavaks kehtivad keskkonnajuhtimissüsteemid või nende osad, mis on sertifitseeritud vastavalt asjakohastele riigi või piirkonna tasandil tunnustatud sertifitseerimismenetlustele.
2. Liikmesriigid täpsustavad oma taotluses keskkonnajuhtimissüsteemide asjakohased osad ja vastavad käesoleva määruse nõuded.
3. Liikmesriigid esitavad tõendid selle kohta, et kõik asjaomase keskkonnajuhtimissüsteemi asjakohased osad vastavad käesolevale määrusele.
4. Pärast lõikes 1 osutatud taotluse läbivaatamist ja toimides artikli 49 lõikes 2 osutatud korras, tunnustab komisjon keskkonnajuhtimissüsteemide asjakohaseid osi ja sertifitseerimisasutuste **akrediteerimis- või litsentsimisnõudeid**, kui ta on veendunud, et liikmesriik on:
 - (a) oma taotluses piisavalt selgelt täpsustanud keskkonnajuhtimissüsteemide asjakohased osad ja vastavad käesoleva määruse nõuded;
 - (b) esitanud piisavad tõendid selle kohta, et kõik asjaomase keskkonnajuhtimissüsteemi asjakohased osad vastavad käesolevale määrusele.
5. Komisjon avaldab teabe tunnustatud keskkonnajuhtimissüsteemide (sealhulgas need I lisas osutatud EMASi osad, mille suhtes neid standardeid kohaldatakse) ja tunnustatud **akrediteerimis- või litsentsimisnõuete** kohta Euroopa Liidu Teatajas.

Artikkel 46

Viitedokumentide ja juhiste väljatöötamine

1. Komisjon **töötab** liikmesriikide ja muude **sidusrühmadega konsulteerides** välja sektorite viitedokumendid, sealhulgas:
 - a) **parima** keskkonnajuhtimise tava ;

b) keskkonnategevuse tulemuslikkuse näitajad eri sektorite jaoks;

c) *kui see on asjakohane, siis hindamissüsteemid, milles on kindlaks määratud tulemuslikkuse tasemed.*

Komisjon võib töötada välja viitedokumendid ka sektoriteüleseks kasutuseks.

2. *Komisjon võtab arvesse olemasolevaid viitedokumente ja keskkonnategevuse tulemuslikkuse näitajaid, mis on välja töötatud ühenduse muu keskkonnapoliitika ja muude vahendite ning rahvusvaheliste standardite kohaselt.*

3. *Komisjon koostab 2010. aasta lõpuks töökava koos soovitusliku nimekirjaga prioriteetseks peetavatest sektoritest, mille jaoks tuleb vastu võtta sektorite ning sektoriülesed viitedokumendid.*

Töökava tehakse avalikkusele kättesaadavaks ja seda uuendatakse regulaarselt.

4. *Komisjon töötab koos pädevate asutuste foorumiga välja juhise organisatsioonide registreerimiseks väljaspool ühendust.*

5. *Komisjon avaldab EMASis osalemiseks vajalikke sammude võtmiseks juhise.*

Juhis on kättesaadav kõigis ametlikes keeltes ja internetis.

6. *Vastavalt lõigetele 1 ja 4 välja töötatud dokumendid võetakse vastu. Kõnealused meetmed, mille eesmärk on muuta käesoleva määruse vähemolulisi sätteid, täiendades seda, võetakse vastu vastavalt artikli 49 lõikes 3 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.*

Artikkel 47

Aruandlus

Iga viie aasta järel esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande, mis sisaldab teavet käesoleva peatüki alusel võetud meetmete kohta ning liikmesriikidelt **artikli 41** kohaselt saadud teavet.

Aruanne sisaldab hinnangut süsteemi keskkonnamõju kohta ja suundumusi süsteemis osalejate arvu osas.

IX PEATÜKK

Lõppsätted

Artikkel 48

Lisade muutmine

1. Kui see on vajalik või asjakohane, võib komisjon muuta lisasid, pidades silmas EMASi rakendamise käigus saadud kogemusi, rahuldamaks kindlakstehtud vajadust EMASi nõudeid käsitlevate suuniste järele ning pidades silmas muudatusi rahvusvahelistes standardites või uusi standardeid, mis on käesoleva määruse tõhususe seisukohalt asjakohased.
2. Kõnealused meetmed, mille eesmärk on muuta käesoleva määruse *vähemohulisi sätteid*, võetakse vastu vastavalt artikli 49 lõikes 3 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.

Artikkel 49

Komitee

1. Komisjoni abistab komitee.
2. *Käesolevale* lõikele viitamisel kohaldatakse nõukogu otsuse 1999/468/EÜ artiklis 3 sätestatud nõuandemenetlust kooskõlas *selle* otsuse artikli 7 lõikega 3 ja artikliga 8.
3. *Käesolevale* lõikele viitamisel kohaldatakse ||otsuse 1999/468/EÜ artikli 5a lõikeid 1 *kuni* 4 ning artiklit 7, võttes arvesse *selle* otsuse artikli 8 sätteid.

Artikkel 50

Läbivaatamine

Komisjon vaatab EMASi *läbi hiljemalt viis aastat pärast jõustumist*, võttes arvesse süsteemi rakendamise käigus saadud kogemusi ja rahvusvahelist arengut. Komisjon võtab arvesse artikli 47 kohaselt Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitatud aruandeid.

Artikkel 51

Kehtetuks tunnistamine ja üleminekusätted

1. Järgmised õigusaktid tunnistatakse kehtetuks:

- (a) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. märtsi 2001. aasta määrus (EÜ) nr 761/2001 || organisatsioonide vabatahtliku osalemise võimaldamise kohta ühenduse keskkonnajuhtimis- ja -auditeerimissüsteemis (EMAS)¹,
- (b) komisjoni 7. septembri 2001. aasta otsus 2001/681/EÜ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 761/2001 (organisatsioonide vabatahtliku osalemise võimaldamise kohta ühenduse keskkonnajuhtimis- ja -auditeerimissüsteemis) rakendamise juhiste kohta²,
- (c) komisjoni 1. märtsi 2006. aasta otsus 2006/193/EÜ, millega sätestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 761/2001 alusel eeskirjad veopakenditel ja kolmandastel pakenditel EMASi logo kasutamise erandjuhtude kohta³,
- (d) **komisjoni 3. veebruar 2006. aasta määrus (EÜ) nr 196/2006, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 761/2001 I lisa, et võtta arvesse Euroopa standardit EN ISO 14001:2004, ja tunnistatakse kehtetuks otsus 97/265/EÜ⁴,**
- (e) **komisjoni 19. novembri 2007. aasta otsus 2007/747/EÜ, milles käsitletakse sertifitseerimiskorra tunnustamist kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 761/2001 (organisatsioonide vabatahtliku osalemise võimaldamise kohta ühenduse keskkonnajuhtimis- ja -auditeerimissüsteemis (EMAS)) artikliga 9 ja millega tunnistatakse kehtetuks otsus 97/264/EÜ⁵.**

2. Erandina lõikest 1 kohaldatakse käesoleva lõike teist, kolmandat ja neljandat lõiku.

Määruse (EÜ) nr 761/2001 kohaselt loodud riikide akrediteerimisasutused ja pädevad asutused jätkavad oma tegevust. Liikmesriigid muudavad akrediteerimisasutuste ja pädevate asutuste järgitavaid menetlusi vastavalt käesolevale määrusele. Liikmesriigid tagavad, et need süsteemid hakkavad täielikult toimima **12 kuu** jooksul alates käesoleva määruse jõustumisest;

Määruse (EÜ) nr 761/2001 kohaselt registreeritud organisatsioonid jäävad EMASi registrisse. Organisatsiooni järgmise tõendamise ajal kontrollib tõendaja organisatsiooni vastavust käesoleva määruse uutele nõuetele. Kui järgmine kontrollimine tuleb teha enne, kui käesoleva määruse jõustumisest on möödunud kuus kuud, võib järgmise kontrollimise tähtaega kuue kuu võrra pikendada keskkonnatõendaja ja pädevate asutuste nõusolekul.

Määruse (EÜ) nr 761/2001 kohaselt akrediteeritud tõendajad võivad oma tööd jätkata käesoleva määrusega kehtestatud nõuete kohaselt.

3. Viiteid määrusele (EÜ) nr 761/2001 käsitatakse viidetena käesolevale määrusele ja neid tuleb lugeda vastavalt VIII lisas esitatud vastavustabelile.

¹ EÜT L 114, 24.4.2001, lk 1.

² EÜT L 247, 17.9.2001, lk 24.

³ ELT L 70, 9.3.2006, lk 63.

⁴ **ELT L 32, 4.2.2006, lk 4.**

⁵ **ELT L 303, 21.11.2007, lk 37.**

Artikkel 52

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

||,

Euroopa Parlamendi nimel Nõukogu nimel

president

eesistuja

I LISA

KESKKONNAÜLEVAADE

Keskkonnaülevaade hõlmab järgmisi valdkondi.

1. Kehtivate keskkonnavalaste õigusaktide nõuete kindlakstegemine

Lisaks kehtivate keskkonnavalaste õigusaktide nõuete loetelu koostamisele märgib organisatsioon, kuidas saab esitada tõendeid selle kohta, et ta vastab eri nõuetele.

2. Vajaduse korral kvalifitseeritud või kvantifitseeritud olulise keskkonnamõjuga otseste ja kaudsete keskkonnavalaste kindlakstegemine ning registri koostamine olulisena käsitatavatest keskkonnavalastest.

Keskkonnavalaste olulisuse hindamisel võtab organisatsioon arvesse järgmisi tegureid:

- (a) keskkonnakahju tekitamise võimalus,
- (b) kohaliku, piirkondliku või üleilmse keskkonna haavatavus,
- (c) aspekti või mõju suurus, arv, sagedus ja pöördumus,
- (d) asjakohaste keskkonnavalaste õigusaktide olemasolu ja nõuded,
- (e) olulisus sidusrühmade ja organisatsiooni töötajate jaoks.

(a) Otsesed keskkonnavalastepid

Otsesed keskkonnavalastepid on seotud organisatsiooni enda tegevuse, toodete ja teenustega, mida organisatsioon otseselt kontrollib.

Kõik organisatsioonid peavad võtma arvesse oma tegevuse otseseid keskkonnavalaste.

Otsesed keskkonnavalastepid on seotud järgmiste valdkondadega (loetelu ei ole ammendav):

- (a) õigusaktide nõuded ja keskkonnalubade piirmäärad;
- (b) õhuheide;
- (c) veeheide;
- (d) tahkete ja muude, eelkõige ohtlike jäätmete tekitamine, nende ringlussevõtt, korduvkasutamine, vedu ja kõrvaldamine;
- (e) maa kasutamine ja saastumine;
- (f) loodusvarade ja tooraine (sealhulgas energia) kasutamine;
- (g) *lisaainete ja abiseadmete, samuti osaliselt töödeldud kaupade kasutamine;*

- (h) kohalikud probleemid (müra, vibratsioon, lõhn, tolm, väljanägemine jne);
- (i) veoküsimused (nii kaubad kui ka teenused);
- (j) keskkonnaavariide oht ning vahejuhtumite, õnnetuste ja võimalike hädaolukordade tagajärjel tekkinud või tekkida võiv mõju;
- (k) mõju bioloogilisele mitmekesisusele.

(b) Kaudsed keskkonnaaspektid

Kaudsed keskkonnaaspektid võivad tuleneda organisatsiooni kolmandate isikutega suhtlemisest, mida EMASi kohast registreerimist taotlev organisatsioon saab mõjutada mõistlikul määral.

Mittetööstuslike organisatsioonide, nt kohalike omavalitsuste ja finantsasutuste puhul on oluline, et nad võtaksid arvesse ka oma põhitegevusega seotud keskkonnaaspekte. Organisatsiooni tegevuskoha ja rajatiste keskkonnaaspektidega piirduv loend ei ole piisav.

Need aspektid hõlmavad järgmisi valdkondi (loetelu ei ole ammendav):

- (a) toote olerusingiga seotud tegevused (kujundus, tootearendus, pakendamine, vedu, kasutamine ja jäätmete taaskasutamine/kõrvaldamine);
- (b) kapitalimahutused, laenude andmine ja kindlustusteenused;
- (c) uued turud;
- (d) teenuste valik ja koostis (nt vedu või toitlustusteenus);
- (e) haldamisega ja kavandamisega seotud otsused;
- (f) tootevaliku koostis;
- (g) peatöövõtjate, alltöövõtjate ja tarnijate keskkonnategevus ja selle tulemuslikkus.

Organisatsioonid peavad suutma tõendada, et on kindlaks tehtud nende hankemenetlustega seotud olulised keskkonnaaspektid ja et juhtimissüsteem hõlmab nende aspektidega seotud olulist mõju. ***Organisatsioon peaks püüdma tagada, et tarnijad ja organisatsiooni nimel tegutsevad isikud järgivad oma lepingujärgses tegevuses organisatsiooni keskkonnapoliitikat.***

Kaudsete keskkonnaaspektide puhul uurib organisatsioon, millisel määral ta võib neid aspekte mõjutada ning milliseid meetmeid saab võtta keskkonnamõju vähendamiseks.

3. Keskkonnamõju olulisuse hindamise kriteeriumide kirjeldus

Organisatsioon määratleb oma tegevuse, toodete ja teenuste keskkonnaaspektide tähtsuse hindamise kriteeriumid, et kindlaks teha, millistel neist on oluline keskkonnamõju.

Organisatsiooni väljatöötatud kriteeriumide puhul võetakse arvesse ühenduse õigusakte ning need on mitmekülgsed, sõltumatult kontrollitavad, reprodutseeritavad ja avalikud.

Organisatsiooni keskkonnaaspektide olulisuse hindamise kriteeriumide kehtestamisel peetakse silmas järgmist (loetelu ei ole ammendav):

- (a) teave keskkonnaseisundi kohta, et määrata kindlaks organisatsiooni tegevus, tooted ja teenused, millel võib olla keskkonnamõju;
- (b) organisatsiooni tooraine ja energia kasutamist ning vette või õhku juhitavaid heitmeid ja jäätmeid ohu seisukohalt käsitleva teabe olemasolu;
- (c) huvitatud isikute seisukohad;
- (d) organisatsiooni keskkonnavaline tegevus, mis on reguleeritud;
- (e) hanketegevus;
- (f) organisatsiooni toodete kavandamine, tootearendus, valmistamine, turustamine, hooldus, kasutamine, korduvkasutamine, ringlussevõtt ja kõrvaldamine;
- (g) organisatsiooni tegevused, mis põhjustavad kõige suuremat keskkonnakulu ja -tulu.

Organisatsiooni tegevuse keskkonnamõju tähtsuse hindamisel võtab organisatsioon tavaliste tegutsemistingimuste kõrval arvesse ka käivitamis- ja seiskamistingimusi ning eeldatava hädaolukorra tingimusi. Arvesse võetakse varasemat, praegust ja kavandatavat tegevust.

- 4. Kõikide olemasolevate keskkonnajuhtimistavade ja -menetluste käsitus
- 5. Varasemate vahejuhtumite uurimisest saadud tagasiside hinnang

II LISA

Keskkonnajuhtimissüsteemi nõuded

ning

Täiendavad küsimused, millega EMASi rakendavad organisatsioonid peavad tegelema

EMASi kohased nõuded keskkonnajuhtimissüsteemidele on sätestatud EN ISO 14001:2004 standardi 4. jaos. Kõnealused nõuded esitatakse uuesti allpool oleva tabeli vasakpoolses veerus, mis moodustab käesoleva lisa A osa.

Lisaks nõutakse registreeritud organisatsioonidelt tegelemist teatavate täiendavate küsimustega, mis on otseselt seotud EN ISO 14001:2004 standardi 4. jao teatavate elementidega. Kõnealused täiendavad nõuded on loetletud allpool oleva tabeli parempoolses veerus, mis moodustab käesoleva lisa B osa.

A osa	B osa
Keskkonnajuhtimissüsteemi nõuded vastavalt standardile EN ISO 14001:2004	Täiendavad küsimused, millega EMASi rakendavad organisatsioonid peavad tegelema
Keskkonnajuhtimis- ja -auditeerimissüsteemis (EMAS) osalevad organisatsioonid täidavad EN ISO 14001:2004 nõudeid, mida on kirjeldatud Euroopa standardi 4. jaos ¹ ja mis on täielikult esitatud allpool:	
A. Keskkonnajuhtimissüsteemi nõuded	
A.1. Üldnõuded	
Organisatsioon peab sisse seadma, dokumenteerima, ellu viima, toimivana hoidma ja pidevalt parendama keskkonnajuhtimissüsteemi kooskõlas käesoleva	

¹ Käesolevas lisas esitatud teksti võib kasutada CENi loal. Kogu teksti võib osta riiklikelt standardiorganisatsioonidelt, mille loetelu on lisas esitatud. Käesoleva lisa reprodutseerimine ärilisel eesmärgil ei ole lubatud.

A osa Keskkonnajuhtimissüsteemi nõuded vastavalt standardile EN ISO 14001:2004	B osa Täiendavad küsimused, millega EMASi rakendavad organisatsioonid peavad tegelema
rahvusvahelise standardi nõuetega ja määrama kindlaks, kuidas ta need nõuded täidab. Organisatsioon peab määratlema ja dokumenteerima oma keskkonnajuhtimissüsteemi käsitusala. A.2. Keskkonnapoliitika Tippjuhtkond peab määratlema organisatsiooni keskkonnapoliitika ja tagama, et see keskkonnajuhtimissüsteemi määratletud käsitusala piires (a) sobib kokku tema tegevuste laadi, ulatuse ja keskkonnamõjudega ning toodete ja teenustega, (b) sisaldab pideva parendamise ja saastamise vältimise kohustumust, (c) sisaldab kohustumust järgida organisatsioonile kohaldatavaid õigusaktide ja teisi tema poolt tunnustatavaid nõudeid, mis seonduvad tema keskkonnaaspektidega, (d) annab raamistiku keskkonnaeesmärkide ja - ülesannete püstitamiseks ning ülevaatamiseks, (e) on dokumenteeritud, ellu viidud ja toimivana hoitud, (f) on kõigile organisatsiooni heaks või nimel töötavatele isikutele teatavaks tehtud, ning (g) on avalikkusele kättesaadav.	

A osa Keskkonnajuhtimissüsteemi nõuded vastavalt standardile EN ISO 14001:2004	B osa Täiendavad küsimused, millega EMASi rakendavad organisatsioonid peavad tegelema
A.3. Planeerimine A.3.1. Keskkonnaaspektid Organisatsioon peab sisse seadma, ellu viima ja toimivana hoidma protseduuri(d), et (a) välja selgitada keskkonnajuhtimissüsteemi määratletud käsitusala piires oma tegevuste, toodete ja teenuste keskkonnaaspektid, mida organisatsioon saab ohjata, ja need, mida ta saab mõjutada, võttes arvesse planeeritavaid või uusi arendusi või uusi või muudetud tegevusi, tooteid ja teenuseid; ning (b) määrata kindlaks need aspektid, millel on või võib (võivad) olla keskkonnale oluline (olulised) mõju(d) (st olulised keskkonnaspektid). Organisatsioon peab selle informatsiooni dokumenteerima ja ajakohasena hoidma. Organisatsioon peab tagama, et tema keskkonnajuhtimissüsteemi sisseseadmisel, elluviimisel ja toimivana hoidmisel võetakse arvesse olulisi keskkonnaaspekte.	<i>B.1. Keskkonnaülevaade</i> <i>Organisatsioonid koostavad lisas I sätestatud esialgse keskkonnaülevaate, et määratleda ja hinnata oma keskkonnaaspekte ning teha kindlaks kehtivad</i>

A osa Keskkonnajuhtimissüsteemi nõuded vastavalt standardile EN ISO 14001:2004	B osa Täiendavad küsimused, millega EMASi rakendavad organisatsioonid peavad tegelema
A.3.2. Õigusaktide ja muud nõuded Organisatsioon peab sisse seadma, ellu viima ja toimivana hoidma protseduuri(d), et (a) selgitada välja ning omada juurdepääsu kohaldatavatele õigusaktide nõuetele ja muudele nõuetele, mida organisatsioon tunnustab seonduvalt oma keskkonnaaspektidega, ning (b) määrata kindlaks, kuidas neid nõudeid rakendatakse organisatsiooni keskkonnaaspektide suhtes. Organisatsioon peab tagama, et tema keskkonnajuhtimissüsteemi sisseseadmisel, elluviimisel ja toimivana hoidmisel võetakse arvesse kohaldatavaid õigusaktide ja muid nõudeid, mida organisatsioon tunnustab.	<i>keskkonnaalaste õigusaktide nõuded.</i> <i>Väljaspool ühendust asuvad organisatsioonid viitavad samuti keskkonnaalaste õigusaktide nõuetele, mida kohaldatakse sarnaste organisatsioonide suhtes liikmesriikides, kus organisatsioonid kavatsesid oma tegevuse esitada.</i> B.2. Vastavus õigusnormidele

A osa Keskkonnajuhtimissüsteemi nõuded vastavalt standardile EN ISO 14001:2004	B osa Täiendavad küsimused, millega EMASi rakendavad organisatsioonid peavad tegelema
A.3.3. Eesmärgid, ülesanded ja kava(d) Organisatsioon peab asjassepuutuvate talituste ja tasandite jaoks sisse seadma, ellu viima ja toimivana hoidma dokumenteeritud keskkonnaeesmärgid ja -ülesanded. Eesmärgid ja ülesanded peavad olema mõõdetavad, kus võimalik, ning kooskõlas keskkonnapoliitikaga, kaasa arvatud saastamise vältimise kohustumus, kohaldatavate õigusaktide ja organisatsiooni poolt tunnustatavate muude nõuete järgimise kohustumus ning pideva parendamise kohustumus. Oma eesmärgid ja ülesandeid püstitades ning üle vaadates peab organisatsioon arvesse võtma kohaldatavaid õigusaktide ja muid nõudeid, mida	EMASi kohaselt registreeruda soovivad organisatsioonid peavad olema võimelised tõendama, et: (1) nad on teadlikud kõikidest I lisa kohase keskkonnaülevaate koostamise käigus kindlakstehtud kehtivate keskkonnavalaste õigusaktide nõuetest ja nende mõjust organisatsioonile; (2) nad tagavad vastavuse keskkonnavalastele õigusaktidele, sealhulgas keskkonnalubade piirmääradele, ning (3) organisatsioonis on kehtestatud kord, mis võimaldab neid nõudeid pidevalt täita.

A osa Keskkonnajuhtimissüsteemi nõuded vastavalt standardile EN ISO 14001:2004	B osa Täiendavad küsimused, millega EMASi rakendavad organisatsioonid peavad tegelema
organisatsioon tunnustab, ning oma olulisi keskkonnaaspekte. Samuti peab ta arvestama oma tehnoloogilisi võimalusi, finants-, tegevus- ja ärinõudeid ning huvitatud osapoolte seisukohti. Organisatsioon peab oma eesmärkide saavutamiseks ja ülesannete täitmiseks sisse seadma, ellu viima ja toimivana hoidma kava(d). Kava(d) peab (peavad) sisaldama (a) organisatsiooni asjassepuutuvatele talitustele ja tasanditele eesmärkide saavutamiseks ja ülesannete täitmiseks vastutuse määramist ning (b) eesmärkide saavutamise ja ülesannete täitmise meetmeid ja ajakava.	<i>B.3. Keskkonnategevuse tulemuslikkus</i> (1) Organisatsioonid peavad suutma tõendada, et juhtimissüsteem ja auditeerimismenetlus käsitlevad organisatsiooni keskkonnategevuse tegelikku tulemuslikkust seoses I lisa kohase keskkonnaülevaate koostamise käigus kindlakstehtud otseste ja kaudsete aspektidega.

A osa Keskkonnajuhtimissüsteemi nõuded vastavalt standardile EN ISO 14001:2004	B osa Täiendavad küsimused, millega EMASi rakendavad organisatsioonid peavad tegelema
A.4. Elluviimine ja toimimine A.4.1. Ressursid, rollid, vastutused ja volitused Juhtkond peab tagama keskkonnajuhtimissüsteemi sisseseadmiseks, elluviimiseks, toimivana hoidmiseks ja pidevaks parendamiseks vajalike ressursside olemasolu. Ressursside hulka kuuluvad inimressursid ja erioskused, organisatsiooniline infrastruktuur, tehnoloogia ja finantsressursid. Mõjusa keskkonnajuhtimise hõlbustamiseks tuleb rollid, vastutused ja volitused määratleda, dokumenteerida ning teatavaks teha. Organisatsiooni tippjuhtkond peab määrama	(2) Organisatsiooni keskkonnategevuse tulemuslikkust eesmärkide ja ülesannete suhtes hinnatakse juhtkonnapoolse ülevaatuse osana. Organisatsioon võtab endale kohustuse oma keskkonnategevuse tulemuslikkust pidevalt täiustada. Seda tehes võivad organisatsiooni tegevuse aluseks olla kohalikud, piirkondlikud ja üleriigilised keskkonnakavad. (3) Keskkonnaeesmärgid ei või olla eesmärkide saavutamise ja ülesannete täitmise vahendid. Kui organisatsioonil on üks tegevuskoht või mitu tegevuskohta, peab iga tegevuskoht, mille suhtes kohaldatakse EMASi, täitma kõiki EMASi nõudeid, sealhulgas käesoleva määruse artikli 2 lõikes 2 määratletud keskkonnategevuse tulemuslikkuse pidev täiustamine.

A osa Keskkonnajuhtimissüsteemi nõuded vastavalt standardile EN ISO 14001:2004	B osa Täiendavad küsimused, millega EMASi rakendavad organisatsioonid peavad tegelema
juhtkonna esindaja (esindajad), kellel muudest vastutustest sõltumata peab olema kindlaks määratud roll, vastutused ja volitused selleks, et (a) tagada käesoleva standardi nõuetele vastava keskkonnajuhtimissüsteemi sisseseadmine, elluviimine, toimivana hoidmine, (b) anda tippjuhtkonnale ülevaatus jaoks aru keskkonnajuhtimissüsteemi tulemuslikkusest, kaasa arvatud parendamissoovitused. A.4.2. Pädevus, koolitus ja teadlikkus Organisatsioon peab tagama, et mis tahes tema heaks või nimel tegutsev(ad) isik(ud), kelle tegevus	B.4. Töötajate kaasamine (1) Organisatsioon peaks tunnistama, et töötajate aktiivne kaasamine on keskkonna pideva ja eduka parandamise liikumapanev jõud ja eeldus, keskkonnategevuse tulemuslikkuse täiustamise oluline ressurss ning parim meetod keskkonnajuhtimis- ja -auditeerimissüsteemi edukaks juurutamiseks organisatsioonis. (2) Mõiste "töötajate kaasamine" hõlmab üksikute töötajate ja nende esindajate kaasamist ja teavitamist. Seepärast peaks töötajate kaasamise kava olema kehtestatud igal tasandil. Organisatsioon peaks endale teadvustama, et juhtkonna pühendumus, reageerimisvõime ja aktiivne toetus on nende protsesside edu aluseks. Siinkohal tuleb rõhutada juhtkonna poolt töötajatele antava tagasiside vajadust.

A osa Keskkonnajuhtimissüsteemi nõuded vastavalt standardile EN ISO 14001:2004	B osa Täiendavad küsimused, millega EMASi rakendavad organisatsioonid peavad tegelema
(tegevused) võib (võivad) põhjustada organisatsiooni poolt kindlaksmääratud olulist (olulisi) keskkonnamõju(sid), on pädev (pädevad) asjakohase hariduse, koolituse või kogemuse alusel, ning säilitama sellega seonduvad tõendusdokumendid. Organisatsioon peab välja selgitama oma keskkonnaspektide ja keskkonnajuhtimissüsteemiga seotud koolitusvajaduse. Ta peab võimaldama koolitust või rakendama muid meetmeid selle vajaduse rahuldamiseks ning säilitama seonduvad tõendusdokumendid. Organisatsioon peab sisse seadma, ellu viima ja toimivana hoidma protseduurid, et tema heaks või nimel töötavad isikud oleksid teadlikud (a) keskkonnapoliitika ja -protseduuride ning keskkonnajuhtimissüsteemi nõuetega vastavuses oleku tähtsusest, (b) olulistest keskkonnaaspektidest ja oma töö tegelikest või võimalikest mõjudest nendega seonduvalt ning töötaja isikliku tegevuse tulemuslikkuse suurenemisest tingitud soodsast mõjust keskkonnale, (c) oma rollidest ja vastutusest keskkonnajuhtimissüsteemi nõuetega vastavuse saavutamisel ning (d) kindlaksmääratud protseduurireeglitest	

A osa Keskkonnajuhtimissüsteemi nõuded vastavalt standardile EN ISO 14001:2004	B osa Täiendavad küsimused, millega EMASi rakendavad organisatsioonid peavad tegelema
sisse seadma, ellu viima ja toimivana hoidma protseduurid, mida ta järgib (a) erinevate tasemete ja talituste vahelisel organisatsioonisisel teabe vahetamisel, (b) organisatsioonivälistelt huvipooltelt saadud teabe vastuvõtmisel, dokumenteerimisel ning vastuste koostamisel. Organisatsioon peab otsustama, kas teha oma olulised keskkonnaaspektid teatavaks väljaspool oma organisatsiooni, ning oma otsuse dokumenteerima. Kui on otsustatud teatavaks teha, peab organisatsioon sisse seadma ja ellu viima organisatsioonivälise teabevahetuse viisi(d).	<i>B.5. Teabevahetus</i> (1) Organisatsioonid peavad tõendama, et üldsuse ja muude huvitatud isikute vajaduste mõistmiseks peavad nad üldsusega ja muude huvitatud isikutega, sealhulgas kohalike kogukondade ja klientidega, avatud dialoogi oma tegevuse, toodete ja teenuste keskkonnamõju üle. (2) Avatus, läbipaistvus ja korrapärane keskkonnateabe esitamine on olulised tegurid, mis eristavad EMASi teistest süsteemidest. Need tegurid on organisatsiooni jaoks olulised ka sidusrühmade usalduse suurendamisel. (3) EMAS pakub organisatsioonidele paindlikkust

A osa Keskkonnajuhtimissüsteemi nõuded vastavalt standardile EN ISO 14001:2004	B osa Täiendavad küsimused, millega EMASi rakendavad organisatsioonid peavad tegelema
A.4.4. Dokumentatsioon Keskkonnajuhtimissüsteemi dokumentatsioon peab sisaldama (a) keskkonnapoliitikat, -eesmärke ja -ülesandeid, (b) keskkonnajuhtimissüsteemi käsitlusala kirjeldust, (c) keskkonnajuhtimissüsteemi põhielementide, nende vastastikuse mõju kirjeldust ja viiteid seonduvatele dokumentidele, (d) käesolevas standardis nõutud dokumente, sealhulgas tõendusdokumente, ning (e) organisatsiooni poolt kindlaks määratud dokumente, sealhulgas tõendusdokumente, mida on vaja tema oluliste keskkonnaaspektidega seonduvate protsesside mõjusa planeerimise, toimimise ja ohjamise tagamiseks. A.4.5. Dokumendiohje Keskkonnajuhtimissüsteemiga ja käesoleva standardiga nõutavaid dokumente tuleb ohjata. Tõendusdokumendid on eri dokumendiliik ja neid tuleb ohjata vastavalt punktis A.5.4 esitatud nõuetele.	asjakohase teabe suunamisel konkreetsetele sihtrühmadele ja tagab samal ajal, et kogu teave on soovijatele kättesaadav.

A osa Keskkonnajuhtimissüsteemi nõuded vastavalt standardile EN ISO 14001:2004	B osa Täiendavad küsimused, millega EMASi rakendavad organisatsioonid peavad tegelema
Organisatsioon peab sisse seadma, ellu viima ja toimivana hoidma protseduuri(d) (a) dokumentide adekvaatsuse kinnitamiseks enne väljaandmist, (b) dokumentide ülevaatuseks, vajaduse korral ajakohastamiseks ja taaskinnitamiseks, (c) tagamaks, et muudatused ja dokumentide ülevaatuse seisund on identifitseeritavad, (d) tagamaks, et kehtivate dokumentide asjakohased versioonid on kasutuskohades kättesaadavad, (e) tagamaks, et dokumendid jäävad loetavaks ja on kergesti identifitseeritavad, (f) tagamaks, et välise päritoluga dokumendid, mida organisatsioon peab keskkonnajuhtimissüsteemi planeerimise ja toimimise seisukohast vajalikuks, identifitseeritakse ja nende levikut ohjatakse, ning (g) vältimaks vananenud dokumentide tahtmatut kasutamist ning rakendama sobivat märgistust, kui neid mis tahes eesmärkidel säilitatakse. A.4.6. Toimimisohje Organisatsioon peab kooskõlas oma keskkonnapoliitika, -eesmärkide ja -ülesannetega määratlema ning planeerima olulisteks tunnistatud keskkonnaaspektidega seostuvad toimingud, et tagada nende toimumine kindlaksmääratud tingimustes.	

A osa Keskkonnajuhtimissüsteemi nõuded vastavalt standardile EN ISO 14001:2004	B osa Täiendavad küsimused, millega EMASi rakendavad organisatsioonid peavad tegelema
Selleks tuleb (a) sisse seada, ellu viia ja toimivana hoida protseduuri(d) nende olukordade ohjamiseks, kus nende puudumine võiks viia kõrvalekaldumiseni keskkonnapoliitikast, -eesmärkidest ja -ülesannetest, ning (b) sätestada protseduuri(de)s toimimiskriteeriumid, ning (c) sisse seada, ellu viia ja toimivana hoida protseduurid, mis on seotud organisatsiooni poolt kasutatavate kaupade ja teenuste oluliseks tunnistatud keskkonnaaspektidega, ning teavitada tarnijaid, kaasa arvatud lepingupartnerid, asjakohastest protseduuridest ning nõuetest. A.4.7. Valmisolek hädaolukordadeks ja tegutsemine nende puhul Organisatsioon peab sisse seadma, ellu viima ja toimivana hoidma protseduuri(d), et selgitada välja võimaliku keskkonnamõjuga hädaolukorrad ja õnnetused ning kuidas ta nende korral tegutseb. Organisatsioon peab tegutsema vastavalt tegelikele hädaolukordadele ja õnnetustele ning ennetama või leevendama nendega kaasnevaid ebasoodsaid keskkonnamõjusid. Organisatsioon peab perioodiliselt, eriti pärast õnnetusi või hädaolukordi, üle vaatama oma	

A osa Keskkonnajuhtimissüsteemi nõuded vastavalt standardile EN ISO 14001:2004	B osa Täiendavad küsimused, millega EMASi rakendavad organisatsioonid peavad tegelema
hädaolukordadeks valmisoleku ja nendele reageerimise protseduurid ning vajaduse korral neis muudatusi tegema. Organisatsioon testib korrapäraselt seda korda, kui see on teostatav. A.5. Kontrollimine A.5.1. Seire ja mõõtmine Organisatsioon peab sisse seadma, ellu viima ja toimivana hoidma protseduuri(d) oma keskkonnale olulist mõju avaldada võivate toimingute võtmenäitajate korrapäraseks seireks ja mõõtmiseks. Protseduur(id) peab (peavad) sisaldama sellise informatsiooni dokumenteerimist, mis võimaldab jälgida tulemuslikkust, asjakohaseid toimimisohjeid ning kooskõla organisatsiooni keskkonnaeesmärkide ja -ülesannetega. Organisatsioon peab tagama, et kasutatavad seire- ja mõõtevahendid on kalibreeritud või taadeldud ning töökorras hoitud, ja säilitama seonduvad tõendusdokumendid. A.5.2. Vastavuse hindamine A.5.2.1. Kooskõlas oma vastavuse tagamise kohustumusega peab organisatsioon sisse seadma, ellu viima ja toimivana hoidma protseduuri(d) kohaldatavatele õigusaktide nõuetele vastavuse perioodiliseks hindamiseks.	

A osa Keskonnajuhtimissüsteemi nõuded vastavalt standardile EN ISO 14001:2004	B osa Täiendavad küsimused, millega EMASi rakendavad organisatsioonid peavad tegelema
Organisatsioon peab säilitama tõendusdokumendid perioodiliste hindamiste tulemuste kohta. A.5.2.2. Organisatsioon peab hindama vastavust muudele nõuetele, mida ta tunnustab. Organisatsioon võib soovi korral ühendada selle hindamise eelnevalt kirjeldatud (A.5.2.1) õigusaktide nõuetele vastavuse hindamisega või seada sisse eraldi protseduuri(d). Organisatsioon peab säilitama tõendusdokumendid perioodiliste hindamiste tulemuste kohta. A.5.3. Mittevastavus, korrigeeriv ja ennetav tegevus Organisatsioon peab sisse seadma, ellu viima ja toimivana hoidma protseduuri(d) tegelike ja võimalike mittevastavuste puhul tegutsemiseks ning korrigeeriva ja ennetava tegevuse rakendamiseks. Protseduuri(de)ga peab määratlema nõuded (a) mittevastavus(t)e kindlakstegemiseks ja kõrvaldamiseks ning tegevus(t)e algatamiseks selle (nende) keskkonnamõjude leevendamiseks, (b) mittevastavus(t)e uurimiseks, selle (nende) põhjus(t)e kindlakstegemiseks ja tegevuste rakendamiseks selle (nende) kordumise vältimiseks, (c) mittevastavust (mittevastavusi) ennetava(te) tegevus(t)e vajaduse hindamiseks ja mittevastavus(t)e esinemise ärahoidmiseks sobivate tegevuste rakendamiseks,	

A osa Keskkonnajuhtimissüsteemi nõuded vastavalt standardile EN ISO 14001:2004	B osa Täiendavad küsimused, millega EMASi rakendavad organisatsioonid peavad tegelema
(d) ettevõetud korrigeeriva(te) ja ennetava(te) tegevus(t)e tulemuste registreerimiseks ning (e) korrigeeriva(te) ja ennetava(te) tegevus(t)e mõjususe ülevaatuseks. Ettevõetud tegevused peavad vastama probleemide suurusele ja võimalikule keskkonnamõjule. Organisatsioon peab tagama, et mis tahes vajalikud muudatused oleksid keskkonnajuhtimissüsteemi dokumentatsiooni sisse viidud. A.5.4. Tõendusdokumentide ohje Organisatsioon peab sisse seadma ja korras hoidma tõendusdokumendid määral, mis on vajalik keskkonnajuhtimissüsteemi ja käesoleva standardi nõuetele vastavuse ning saavutatud tulemuste tõendamiseks. Organisatsioon peab sisse seadma, ellu viima ja toimivana hoidma protseduuri(d) tõendusdokumentide identifitseerimiseks, hoidmiseks, kaitseks, leidmiseks, säilitamiseks ja kasutuselt kõrvaldamiseks. Tõendusdokumendid peavad olema loetavad, identifitseeritavad ja jälgitavad ning sellisteks ka jääma. A.5.5. Siseaudit Organisatsioon peab tagama, et	

A osa Keskkonnajuhtimissüsteemi nõuded vastavalt standardile EN ISO 14001:2004	B osa Täiendavad küsimused, millega EMASi rakendavad organisatsioonid peavad tegelema
keskkonnajuhtimissüsteemi siseauditeid korraldataks plaanitud ajavahemike järel, et (a) määrata kindlaks, kas keskkonnajuhtimissüsteem – on vastavuses planeeritud keskkonnajuhtimismeetmetega, sealhulgas käesoleva standardi nõuetega, ning - on korralikult ellu viidud ja toimivana hoitud, ning (b) hankida juhtkonnale informatsiooni auditeerimise tulemuste kohta. Organisatsioon peab planeerima, sisse seadma, ellu viima ja toimivana hoidma auditi programmi(d), võttes arvesse vaadeldava(te) tegevus(t)e keskkonnavalast tähtsust ja eelmiste auditite tulemusi. Tuleb sisse seada, ellu viia ja toimivana hoida auditi protseduur(id), mis käsitleks(id) – auditi planeerimise, läbiviimise, tulemustest aruandmise ja seonduvate tõendusmaterjalide säilitamise vastutusi ja nõudeid, – auditi kriteeriume, käsitusala, sagedust ja meetodeid. Audiitorite valik ja auditite läbiviimine peavad tagama auditi protsessi objektiivsuse ja erapooletuse. A.6. Juhtkonnapoolne ülevaatus Tippjuhtkond peab organisatsiooni	

A osa Keskkonnajuhtimissüsteemi nõuded vastavalt standardile EN ISO 14001:2004	B osa Täiendavad küsimused, millega EMASi rakendavad organisatsioonid peavad tegelema
keskkonnajuhtimissüsteemi planeeritud ajavahemike järel üle vaatama, et tagada selle jätkuv sobivus, adekvaatsus ja mõjus. Ülevaatused peavad sisaldama parendusvõimaluste ja keskkonnajuhtimissüsteemi, sh keskkonnapoliitika, -eesmärkide ja -ülesannete muutmise vajaduse hindamist. Juhtkonnapoolsete ülevaatuste tõendusdokumendid tuleb säilitada. Juhtkonnapoolsete ülevaatuste sisend peab sisaldama (a) siseauditite tulemusi ja hinnanguid õigusaktide ja organisatsiooni poolt tunnustatud muudele nõuetele vastavuse kohta, (b) teabevahetust väliste huvitatud osapooltega, sealhulgas kaebusi, (c) organisatsiooni keskkonnaalast tulemuslikkust, (d) eesmärkide ja ülesannete täidetuse määra, (e) korrigeerivate ja ennetavate tegevuste seisundit, (f) eelnevate juhtkonnapoolsete ülevaatuste järeltegevusi, (g) muutuvaid asjaolusid, sealhulgas arenguid keskkonnaaspektidega seotud õigusaktides ja muudes nõuetes, ning (h) soovitusi parendamiseks.	

A osa Keskkonnajuhtimissüsteemi nõuded vastavalt standardile EN ISO 14001:2004	B osa Täiendavad küsimused, millega EMASi rakendavad organisatsioonid peavad tegelema
Juhtkonnapoolse ülevaatusse väljundid peavad hõlmama kõiki otsuseid ja tegevusi, mis on seotud keskkonnapoliitika, -eesmärkide, -ülesannete ja keskkonnajuhtimissüsteemi muude osade võimalike muudatustega, olles kooskõlas pideva parendamise kohustumusega. Riikide standardiorganisatsioonide loend BE: IBN/BIN (Institut Belge de Normalisation/Belgisch Instituut voor Normalisatie) CZ: ČNI (Český normalizační institut) DK: DS (Dansk Standard) DE: DIN (Deutsches Institut für Normung e.V.) EE: EVS (Eesti Standardikeskus) EL: ELOT (Ελληνικός Οργανισμός Τυποποίησης) ES: AENOR (Asociacion Espanola de Normalizacion y Certificacion) FR: AFNOR (Association Française de Normalisation) IEL: NSAI (National Standards Authority of Ireland) IT: UNI (Ente Nazionale Italiano di Unificazione) CY: Κυπριακός Οργανισμός Προώθησης Ποιότητας LV: LVS (Latvijas Standarts) LT: LST (Lietuvos standartizacijos departamentas) LU: SEE (Service de l'Energie de l'Etat) (Luxembourg) HU: MSZT (Magyar Szabványügyi Testület)	

A osa Keskkonnajuhtimissüsteemi nõuded vastavalt standardile EN ISO 14001:2004	B osa Täiendavad küsimused, millega EMASi rakendavad organisatsioonid peavad tegelema
MT: MSA (Awtorita` Maltija dwar l-Istandards / Malta Standards Authority) NL: NEN (Nederlands Normalisatie-Instituut) AT: ON (Österreichisches Normungsinstitut) PL: PKN (Polski Komitet Normalizacyjny) PT: IPQ (Instituto Português da Qualidade) SI: SIST (Slovenski inštitut za standardizacijo) SK: SÚTN (Slovenský ústav technickej normalizácie) FI: SFS (Suomen Standardisoimisliitto r.y) SE: SIS (Swedish Standards Institute) UK: BSI (British Standards Institution)."	<i>Riikide standardiorganisatsioonide täiendav loend</i> <i>Riiklikud standardiorganisatsioonid liikmesriikides, mis ei ole kaetud standardiga EN ISO 14001:2004:</i> <i>BG: BDS (Български институт за стандартизация);</i> <i>RO: ASRO (Asociația de Standardizare din România).</i> <i>Riiklikud standardiorganisatsioonid liikmesriikides, kus standardis EN ISO 14001:2004 nimetatud riiklik standardiorganisatsioon on asendatud:</i> <i>CZ: ÚNMZ (Ústav pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví).</i>

III LISA

KESKKONNAALANE SISEAUDIT

A: AUDITIKAVA JA AUDITEERIMISE SAGEDUS

1. Auditikava

Auditikavaga tagatakse, et organisatsiooni juhtkonnale antakse teavet, mis on vajalik organisatsiooni keskkonnategevuse tulemuslikkuse ja keskkonnajuhtimissüsteemi tõhususe läbivaatamiseks ning tõendamaks, et need on juhtkonna kontrolli all.

2. Auditikava eesmärgid

Eesmärk on eelkõige hinnata rakendatavat juhtimissüsteemi ning kindlaks teha, kas see on kooskõlas organisatsiooni poliitika ja kavaga, mille hulka kuulub keskkonnavalaste õigusaktide vastavate nõuete järgimine.

3. Auditikava ulatus

Määratletakse selgelt auditite või vajadusel auditeerimistsükli iga etapi üldine ulatus ning piiritletakse selgesõnaliselt:

- a) käsitletavat valdkonnad;
- b) auditeeritav tegevus;
- c) arvessevõetavad keskkonnavalased kriteeriumid;
- d) auditiga hõlmatav ajavahemik.

Keskkonnavalaudit sisaldab keskkonnategevuse tulemuslikkuse hindamiseks vajalike faktiliste andmete hindamist.

4. Auditeerimise sagedus

Auditite vahelise aja või organisatsiooni kogu tegevust hõlmava auditeerimistsükli pikkus on kuni kolm aastat ***või neli aastat, kui kohaldatakse artiklis 7 ettenähtud erandit***. Tegevuse auditeerimise sagedus on erinev sõltuvalt:

- a) tegevuse laadist, ulatusest ja keerukusest;
- b) tegevusega seotud keskkonnamõju suuruselt;
- c) eelmiste audititega tuvastatud probleemide tähtsusest ja kiireloomulisusest;
- d) keskkonnavalprobleemide taustast.

Keerulisemat tegevust, millel on suurem mõju keskkonnale, auditeeritakse sagedamini.

Organisatsioon teostab auditi vähemalt igal aastal, kuna see aitab organisatsiooni juhtkonnale ja tõendajale selgitada, et organisatsiooni olulised keskkonnaaspektid on tema kontrolli all.

Organisatsioon teostab auditeid, mis käsitlevad:

- a) organisatsiooni keskkonnavalast tulemuslikkust ja
- b) organisatsiooni vastavust kehtivates keskkonnavalastes õigusaktides sätestatud kohustustele.

B: AUDITEERIMISTEGEVUS

Auditeerimistegevuse hulka kuuluvad arutelud töötajatega, töötingimuste ja seadmete kontrollimine ning registri, kirjalike menetluste ja muu asjakohase dokumentatsiooni ülevaatamine eesmärgiga hinnata auditeeritava tegevusega seotud keskkonnategevuse tulemuslikkust, et teha kindlaks, kas see vastab kohaldatavatele standarditele, eeskirjadele või seatud eesmärkidele ja ülesannetele ning kas keskkonnavalaste kohustuste täitmiseks kohaldatav süsteem on tulemuslik ja asjakohane. Muu hulgas tuleks kogu juhtimissüsteemi tulemuslikkuse kindlaksmääramiseks kontrollida pisteliselt organisatsiooni vastavust nendele kriteeriumidele.

Auditeerimine koosneb eelkõige järgmistest etappidest:

- a) juhtimissüsteemidest arusaamine;
- b) juhtimissüsteemide tugevate ja nõrkade külgede hindamine;
- c) asjakohase teabe kogumine;
- d) auditi tulemuste hindamine;
- e) auditi järelduste väljatöötamine;
- f) aruandmine auditi tulemustest ja järeldustest.

C: AUDITI TULEMUSTE JA JÄRELDUSTE ARUANNE

Kirjaliku auditeerimisaruande põhieesmärgid on järgmised:

- a) auditi ulatuse dokumenteerimine;
- b) juhtkonnale teabe andmine organisatsiooni keskkonnapoliitika järgimise ja keskkonnavalaste edusammude kohta organisatsioonis;
- c) juhtkonnale teabe andmine keskkonnamõju seire korralduse tulemuslikkuse ja usaldusväärsuse kohta organisatsioonis;
- d) vajaduse korral tõestada korrigeeriva tegevuse tarvilikkust.

IV LISA

KESKKONNAALANE ARUANDLUS

A. SISSEJUHATUS

Keskkonnateave esitatakse selgel ja arusaadaval viisil elektrooniliselt või trükisena.

B. KESKKONNAARUANNE

Keskkonnaaruanne sisaldab vähemalt järgmisi elemente ja vastab järgmistele miinimumnõuetele:

- (a) EMASi kohast registreerimist taotleva organisatsiooni selge ja ühetähenduslik kirjeldus, kokkuvõtte tema tegevusest, toodetest ja teenustest ning vajaduse korral suhe emaorganisatsiooniga;
- (b) organisatsiooni keskkonnapoliitika ja keskkonnajuhtimissüsteemi lühikirjeldus;
- (c) organisatsiooni kõikide selliste oluliste otsuste ja kaudsete keskkonnaaspektide kirjeldus, millel on oluline keskkonnamõju, ning selgitus nende aspektidega seotud mõju laadi kohta (I lisa punkt 2);
- (d) tähtsate keskkonnaaspektide ja keskkonnamõjuga seotud keskkonnaeesmärkide ja -ülesannete kirjeldus;
- (e) kokkuvõtte olemasolevatest andmetest, milles seoses olulise keskkonnamõjuga võrreldakse organisatsiooni keskkonnategevuse tulemuslikkust selle keskkonnaeesmärkide ja -ülesannetega. Esitatakse andmed *punktis C* osutatud põhinäitajate ja muude asjakohaste olemasolevate keskkonnategevuse tulemuslikkuse näitajate kohta;
- (f) muud keskkonnategevuse tulemuslikkusega seotud asjaolud, sealhulgas olulist keskkonnamõju käsitlevate õigusnormide järgimine;
- (g) **viide** kehtivate keskkonnavalaste õigusaktide **■** nõuetele **■** ;
- (h) tõendaja nimi ja **akrediteerimis- või litsentsimisnumber** ning kinnitamise kuupäev.

Ajakohastatud keskkonnaaruanne sisaldab vähemalt nimetatud elemente ja vastab punktides e–h sätestatud miinimumnõuetele.

■

C. PÕHINÄITAJAD JA MUUD ASJAKOHASED OLEMASOLEVAD KESKKONNATEGEVUSE TULEMUSLIKKUSE NÄITAJAD

1. Sissejuhatus

Organisatsioonid esitavad nii keskkonnaaruandes kui ka **ajakohastatud keskkonnaaruandes** ülevaate põhinäitajatest, kui need on seotud organisatsiooni otseste keskkonnaaspektidega, ja muudest allpool esitatud asjakohastest keskkonnategevuse tulemuslikkuse näitajatest.

Aruannetes esitatakse andmeid tegelike sisendite/mõjude kohta. Kui avaldamine kahjustaks organisatsiooni äri või tööstusega seotud teabe konfidentsiaalsust, juhul kui selline konfidentsiaalsus on riikliku või ühenduse õigusega majandushuvide kaitseks ette nähtud, on organisatsioonil lubatud seda teavet aruandes indeksiga siduda, näiteks kehtestades aluseks aasta (indeksinumbriga 100), millest lähtudes näidataks tegeliku sisendi/mõjude arenguid.

Näitajad peavad:

- (a) andma täpse hinnangu organisatsiooni keskkonnategevuse tulemuslikkusele;
- (b) olema arusaadavad ja üheselt mõistetavad;
- (c) võimaldama hinnata organisatsiooni keskkonnategevuse tulemuslikkuse arengut võrreldes eelmiste aastatega;
- (d) võimaldama vajaduse korral võrdlust valdkondlike, üleriigiliste või piirkondlike eeskujudega;
- (e) võimaldama vajaduse korral võrdlust õigusaktide nõuetega.

2. Põhinäitajad

- (a) Põhinäitajaid kohaldatakse kõikide organisatsioonitüüpide suhtes. Need keskenduvad tulemuslikkusele järgmistes peamistes keskkonnaküsimustes:

energiatõhusus,

materjalitõhusus,

vesi,

jäätmed,

bioloogiline mitmekesisus

ning heited.

Kui organisatsioon otsustab, et üks või enam põhinäitajaid ei ole organisatsiooni oluliste otseste keskkonnaaspektide osas asjakohased, võib ta nende põhinäitajate kohta andmeid mitte esitada. Organisatsioon põhjendab seda viitega oma keskkonnaülevaatele.

- (b) Iga põhinäitaja koosneb järgmistest elementidest:

(i) arv A, mis tähistab kogu aastast sisendit/mõju asjaomases valdkonnas;

(ii) arv B, mis tähistab organisatsiooni kogu aastast väljundit;

(iii) ning arv R, mis tähistab suhtarvu A/B.

Iga organisatsioon esitab aruande iga näitaja kõigi kolme elemendi kohta.

(c) Kogu aastase sisendi/mõju näitaja asjaomases valdkonnas, arv A, tuleb esitada järgmiselt:

(i) energiatõhususe kohta

- * kogu otsese energiakulu puhul märgitakse kogu aastane energiatarbimine, väljendatuna **MWh või GJ**;
- * kogu taastuva energia kulu puhul märgitakse kogu aastase taastuvatest allikatest **organisatsiooni toodetud** energia (elekter ja soojus) **tarbimise protsent**;

(ii) materjalitõhususe kohta

- * eri materjalide aastane kulu (välja arvatud energiakandjad ja vesi), väljendatuna tonnides;

(iii) vee kohta

- * kogu aastane veetarbimine, väljendatuna kuupmeetrites (m³);

(iv) jäätmete kohta

- * kogu aastane tekitatud jäätmekogus, **liikide kaupa**, väljendatuna tonnides;
- * **kogu aastane tekitatud ohtlike jäätmete kogus, väljendatuna kilogrammides või tonnides**;

(v) bioloogilise mitmekesisuse kohta

- * maakasutus, väljendatuna **hoonestatud ala** ruutmeetrites (m²);

(vi) heidete kohta

- * kogu aastane kasvuhoonegaaside heitkogus, **sealhulgas vähemalt CO₂, CH₄, N₂O, HFCs, PFCs ja SF₆ heitkogused**, väljendatuna süsinikdioksiidi ekvivalendi tonnides;
- * **kogu aastane õhusaaste, sealhulgas vähemalt SO₂, NO_x ja PM heitkogused, väljendatuna kilogrammides või tonnides**.

Lisaks eelnimetatud näitajatele võib organisatsioon kasutada ka muid näitajaid, et väljendada oma aastast sisendit/mõju konkreetses valdkonnas.

(d) Organisatsiooni kogu aastane väljund, arv B, on kõikide valdkondade jaoks sama, kuid seda kohandatakse organisatsioonide eri tüüpidele sõltuvalt nende tegevusalast, ning esitatakse järgmiselt.

- (i) ■ Tootmissektori (tööstus) *organisatsioonide* puhul väljendab see ■ kogu aastast brutolisandväärtust miljonites eurodes **või kogu aastast füüsilist väljundit tonnides** või väikeste organisatsioonide puhul *aastast kogukäivet* või töötajate arvu.
- (ii) Mittetootmissektorite (haldus/teenused) ■ puhul **väljendab see** organisatsiooni *suurust* väljendatuna töötajate arvuna.

Lisaks eelnimetatud näitajatele võib organisatsioon kasutada oma kogu aastase väljundi näitamiseks ka muid näitajaid.

3. Muud asjakohased keskkonnategevuse tulemuslikkuse näitajad

Iga organisatsioon esitab igal aastal ka aruande keskkonnaaruandes kindlaksmääratud konkreetsemate keskkonnaaspektidega seotud tulemuslikkuse kohta ning võtab vajaduse korral arvesse käesoleva määruse artiklis 46 osutatud sektori viitedokumente ■ .

■

D. TEABE AVALIKKUS

Organisatsioon peab tõendajale suutma tõendada, et igaüks, kes on huvitatud organisatsiooni keskkonnategevuse tulemuslikkusest, saab kergesti ja takistusteta kätte *punktides B ja C* ettenähtud teabe.

Organisatsioon tagab, et see teave on kättesaadav selle liikmesriigi ametlikus keeles (või ühes ametlikest keeltest), kus organisatsioon on registreeritud, ning vajaduse korral kõikide nende liikmesriikide ametlikes keeltes (ühes ametlikus keeles), kus asuvad koondregistreerimisega hõlmatud tegevuskohad.

E. KOHALIK VASTUTUS

EMASi kohaselt registreeritud organisatsioonid võivad esitada ühe ühise keskkonnaaruande ■ , mis katab mitu geograafilist tegevuskohta.

Kuna EMASi eesmärk on tagada kohalik vastutus, tagavad organisatsioonid, et iga tegevuskoha oluline keskkonnamõju on selgelt kindlaks tehtud ning ühises keskkonnaaruandes ■ esitatud.

V LISA
EMASi LOGO

1. Logo võib kasutada kõigis 23 keeles, tingimusel, et kasutatakse järgmist sõnastust:

bulgaaria: "Заверено управление на околната среда"

tšehhi: "Ověřený systém environmentálního řízení"

taani: "Verificeret miljøledelse"

hollandi: "Geverifieerd milieuzorgsysteem"

inglise: "Verified environmental management"

eesti: "Tõendatud keskkonnajuhtimine"

soome: "Todennettu ympäristöasioiden hallinta"

prantsuse: "Management environnemental vérifié"

saksa: "Geprüftes Umweltmanagement"

kreeka: "επιθεωρημένη περιβαλλοντική διαχείριση"

ungari: "Hitelesített környezetvédelmi vezetési rendszer"

italia: "Gestione ambientale verificata"

iiri: "Bainistíocht comhshaoil fíoraithe"

läti: "Verificēta vides pārvaldība"

leedu: "Īvertinta aplinkosaugos vadyba"
malta: "Immaniggjar Ambjentali Verifikat"
poola: "Zweryfikowany system zarządzania środowiskowego"
portugali: "Gestão ambiental verificada"
rumeenia: "Management de mediu verificat"
slovaki: "Overené environmentálne manažérstvo"
sloveeni: "Preverjen sistem ravnanja z okoljem"
hispaania: "Gestión medioambiental verificada"
rootsi: "Kontrollerat miljöledningssystem"

2. Logo kasutatakse:

- kolmevärvilisena (Pantone nr 355 roheline; Pantone nr 109 kollane; Pantone nr 286 sinine);
- mustana,
- valgena *või*
- *hallides toonides.*

VI LISA

Registreerimisel nõutav teave

(teave tuleb esitada, kui see on asjakohane)

1. ORGANISATSIOON

Nimi

Aadress

Asula

Sihtnumber

Riik / liidumaa / piirkond / autonoomne piirkond

Kontaktisik

Telefon

Faks

E-post

Veebiaadress

Juurdepääs keskkonnanaruandele või ajakohastatud keskkonnanaruandele

a) trükitud kujul

b) elektroonilisel kujul

Registreerimisnumber

Registreerimise kuupäev

Registreeringu peatamise kuupäev

Registreeringu tühistamise kuupäev

Järgmise keskkonnanaruande esitamise kuupäev

Järgmise **ajakohastatud keskkonnanaruande** esitamise kuupäev

Erandi taotlus vastavalt artiklile 7 JAH - EI

NACE tegevusala kood

Töötajate arv

Käive või aastabilanss

2. TEGEVUSKOHT

Nimi

Aadress

Sihtnumber

Asula

Riik / liidumaa / piirkond / autonoomne piirkond

Kontaktisik

Telefon

Faks

E-post

Veebiaadress

Juurdepääs keskkonnaaruandele või ajakohastatud keskkonnaaruandele

a) trükitud kujul

b) elektroonilisel kujul

Registreerimisnumber

Registreerimise kuupäev

Registreeringu peatamise kuupäev

Registreeringu tühistamise kuupäev

Järgmise keskkonnaaruande esitamise kuupäev

Järgmise ***ajakohastatud keskkonnaaruande*** esitamise kuupäev

Erandi taotlus vastavalt artiklile 7 JAH - EI

NACE tegevusala kood

Töötajate arv

Käive või aastabilanss

3. AKREDITEERITUD TÕENDAJA

Tõendaja nimi

Aadress

Sihtnumber

Asula

Riik / liidumaa / piirkond / autonoomne piirkond

Telefon

Faks

E-post

Akrediteeringu *või litsensi* registreerimisnumber

Akrediteeringu *või litsensi* ulatus (NACE koodid)

Akrediteerimis- või litsentsimisasutus

Koht... , kuupäev .../.../200

Organisatsiooni esindaja allkiri

VII LISA

Tõendaja deklaratsioon tõendamise ja kinnitamise kohta

.....(nimi)

EMASi tõendaja registreerimisnumbriga,

kes on akrediteeritud **või litsentsitud** järgmises valdkonnas(NACE koodid),

tõendab, et ta on kontrollinud, kas organisatsiooni (nimi)
keskkonnuaruandes / **ajakohastatud keskkonnuaruandes** (*) osutatud tegevuskoht/tegevuskohad
või kogu organisatsioon

registreerimisnumbriga (kui see on olemas).....

vastab/vastavad kõikidele Euroopa Parlamendi ja nõukogu [kuupäev] määruse (EÜ) nr xxxx/2009
(organisatsioonide vabatahtliku osalemise || kohta ühenduse keskkonnajuhtimis- ja -
auditeerimissüsteemis (EMAS)) nõuetele.

Käesolevale deklaratsioonile alla kirjutades kinnitan, et:

- tõendamine ja kinnitamine on toimunud käesoleva määruse nõuetele vastavalt,
- puuduvad tõendid kehtivate keskkonnuaruandete õigusaktide nõuetele mittevastavuse kohta,
- organisatsiooni/tegevuskoha (*) keskkonnuaruandes / **ajakohastatud keskkonnuaruandes** (*) esitatud andmed ja teave annavad usaldusväärse, usutava ja õige ülevaate organisatsiooni/tegevuskoha kogu tegevusest keskkonnuaruandes täpsustatud ulatuses.

Käesolev dokument ei ole samaväärne EMASi kohase registreeringuga. EMASi kohast registreerimist võib teha ainult pädev asutus vastavalt määrusele (EÜ) nr XXX/[aasta]. Käesolevat dokumenti üksi ei saa kasutada üldsuse teavitamiseks.

Koht..... kuupäev: .../...../200...

Allkiri

(*) : mittesobiv maha kriipsutada

VIII LISA

VASTAVUSTABEL*

Määrus (EÜ) nr 761/2001	Käesolev määrus
artikli 1 lõige 1	artikkel 1
artikli 1 lõike 2 punkt a	-
artikli 1 lõike 2 punkt b	-
artikli 1 lõike 2 punkt c	-
artikli 1 lõike 2 punkt d	-
artikli 2 punkt a	artikli 2 lõige 1
artikli 2 punkt b	-
artikli 2 punkt c	artikli 2 lõige 2
artikli 2 punkt d	artikli 2 lõige 4
artikli 2 punkt e	-
artikli 2 punkt f	artikli 2 lõige 5
artikli 2 punkt g	artikli 2 lõige 6
artikli 2 punkt h	artikli 2 lõige 7
artikli 2 punkt i	artikli 2 lõige 8
artikli 2 punkt j	artikli 2 lõige 9
artikli 2 punkt k	artikli 2 lõige 10
artikli 2 punkt l	artikli 2 lõige 12

* Kuulub teenistuste poolt ajakohastamisele.

Määrus (EÜ) nr 761/2001	Käesolev määrus
artikli 2 punkti l alapunkt i	-
artikli 2 punkti l alapunkt ii	-
artikli 2 punkt m	-
artikli 2 punkt n	artikli 2 lõige 13
artikli 2 punkt o	artikli 2 lõige 15
artikli 2 punkt p	-
artikli 2 punkt q	artikli 2 lõige 16
artikli 2 punkt r	-
artikli 2 punkti s esimene lause	artikli 2 lõige 17
artikli 2 punkti s teine kuni neljas lause	-
artikli 2 punkt t	artikli 2 lõige 18
artikli 2 punkt u	-
artikli 3 lõige 1	-
artikli 3 lõike 2 punkti a esimene lause	artikli 4 lõige 1
artikli 3 lõike 2 punkti a teine lause	artikli 4 lõige 3
artikli 3 lõike 2 punkt b	artikli 4 lõige 6
artikli 3 lõike 2 punkt c	artikli 4 lõige 7
artikli 3 lõike 2 punkt d	artikli 4 lõige 8
artikli 3 lõike 2 punkt e	artikli 5 lõike 2 esimene lõik; artikli 6 lõige 3

Määrus (EÜ) nr 761/2001	Käesolev määrus
artikli 3 lõike 3 punkt a	artikli 6 lõike 1 punkt a
artikli 3 lõike 3 punkti b esimene lause	artikli 6 lõike 1 punktid b–d
artikli 3 lõike 3 punkti b teine lause	artikli 7 lõige 1
artikli 4 lõige 1	-
artikli 4 lõige 2	<i>artikli 51 lõige 2</i>
artikli 4 lõige 3	-
artikli 4 lõige 4	-
artikli 4 lõike 5 esimene lause	artikli 26 lõige 1
artikli 4 lõike 5 teine lause	artikli 26 lõige 2
artikli 4 lõige 6	artikkel 42
artikli 4 lõige 7	-
artikli 4 lõike 8 esimene lõik	artikli 30 lõige 1
artikli 4 lõike 8 teine lõik	artikli 30 lõiked 3 ja 5
artikli 4 lõike 8 kolmanda lõigu esimene ja teine lause	artikli 31 lõige 1
artikli 4 lõike 8 kolmanda lõigu viimane lause	artikli 31 lõige 3
artikli 5 lõige 1	artikli 11 lõike 1 esimene lause
artikli 5 lõige 2	artikli 11 lõige 3
artikli 5 lõike 3 esimene lause	artikli 12 lõige 1
artikli 5 lõike 3 teise lause esimene taane	artikli 12 lõike 1 punkt a

Määrus (EÜ) nr 761/2001	Käesolev määrus
artikli 5 lõike 3 teise lause teine taane	artikli 12 lõike 1 punkt b
artikli 5 lõige 4	artikli 11 lõike 1 teine lause
artikli 5 lõike 5 esimene lause	artikli 15 lõige 1
artikli 5 lõike 5 teine lause	artikli 15 lõike 3 esimene lause
artikli 5 lõike 5 kolmas lause	artikli 16 lõige 1
artikli 5 lõike 5 neljas lause	artikli 15 lõike 3 teine ja kolmas lause
artikli 6 lõige 1	artikli 13 lõige 1
artikli 6 lõike 1 esimene taane	artikli 13 lõike 2 punkt a ja artikli 5 lõike 2 punkt a
artikli 6 lõike 1 teine taane	artikli 13 lõike 2 punkt a ja artikli 5 lõike 2 punkt c
artikli 6 lõike 1 kolmas taane	artikli 13 lõike 2 punkt a ja artikli 5 lõike 2 punkt d
artikli 6 lõike 1 neljas taane	artikli 13 lõike 2 punkt c
artikli 6 lõike 1 viimane lause	artikli 13 lõike 2 esimene lause
artikli 6 lõige 2	artikli 14 lõige 3
artikli 6 lõike 3 esimene taane	artikli 14 lõike 4 punkt a
artikli 6 lõike 3 teine taane	artikli 14 lõike 4 punkt b
artikli 6 lõike 3 kolmas taane	artikli 14 lõike 4 punkt c
artikli 6 lõike 3 viimane lause	artikli 14 lõige 8
artikli 6 lõike 4 esimene lõik	artikli 14 lõige 2

Määrus (EÜ) nr 761/2001	Käesolev määrus
artikli 6 lõike 4 teine lõik	artikli 14 lõige 5
artikli 6 lõike 5 esimene lause	artikli 14 lõige 7
artikli 6 lõike 5 teine lause	artikli 14 lõiked 9 ja 10
artikli 6 lõige 6	artikli 14 lõige 11
artikli 7 lõige 1	artikli 29 lõige 6
artikli 7 lõike 2 esimene lause	artikli 12 lõige 2
artikli 7 lõike 2 teine lause	artikli 12 lõige 3
artikli 7 lõige 3	artikli 43 lõike 2 punktid a ja b
artikli 8 lõike 1 esimene lause	artikli 10 lõige 1
artikli 8 lõike 1 teine lause	artikli 10 lõige 2
artikli 8 lõike 2 punkt a	artikli 10 lõige 4
artikli 8 lõike 2 punkt b	-
artikli 8 lõike 2 punkt c	-
artikli 8 lõike 2 punkt d	-
artikli 8 lõike 2 punkt e	artikli 10 lõige 4
artikli 8 lõike 3 punkt a	-
artikli 8 lõike 3 punkti b esimene lause	artikli 10 lõige 4
artikli 8 lõike 3 viimane lõik	-
artikli 9 lõike 1 esimene lõik	artikli 4 lõige 3
artikli 9 lõike 1 punkt a	artikli 45 lõige 4

Määrus (EÜ) nr 761/2001	Käesolev määrus
artikli 9 lõike 1 punkt b	artikli 45 lõige 4
artikli 9 lõike 1 viimane lõik	artikli 45 lõige 5
artikli 9 lõige 2	-
artikli 10 lõike 1 punkt a	-
artikli 10 lõike 1 punkt b	-
artikli 10 lõike 1 punkt c	-
artikli 10 lõike 2 esimene lõik	artikli 39 lõiked 1 ja 2
artikli 10 lõike 2 teise lõigu esimene lause	artikkel 42
artikli 10 lõike 2 teise lõigu teine lause	artikkel 47
artikli 11 lõike 1 esimene lõik	artikkel 37
artikli 11 lõike 1 esimene taane	artikli 37 punkt a
artikli 11 lõike 1 teine taane	artikli 37 punkt c
artikli 11 lõike 1 kolmas taane	artikli 37 punkt b
artikli 11 lõike 1 teise lõigu esimene lause	artikli 38 lõige 1
artikli 11 lõike 1 teise lõigu teine lause	-
artikli 11 lõike 1 teise lõigu kolmas lause	artikli 38 lõige 2
artikli 11 lõike 1 teise lõigu neljas lause	artikli 38 lõige 3
artikli 11 lõige 2	artikli 44 lõige 2
artikli 11 lõike 3 esimene lause	artikli 42 esimene lause
artikli 11 lõike 3 teine lause	artikkel 47

Määrus (EÜ) nr 761/2001	Käesolev määrus
artikli 12 lõike 1 punkt a	artikli 35 lõige 3
artikli 12 lõike 1 punkt b	artikli 35 lõige 1
artikli 12 lõike 1 viimane lõik	artikli 35 lõige 2
artikli 12 lõige 2	artikkel 42
artikli 12 lõige 3	-
artikkel 13	artikkel 41
artikli 14 lõige 1	artikli 48 lõige 1
artikli 14 lõige 2	-
artikli 14 lõige 3	-
artikli 15 lõige 1	artikkel 50
artikli 15 lõige 2	artikkel 48
artikli 15 lõige 3	-
artikli 16 lõige 1	artikli 40 lõige 1
artikli 16 lõige 2	artikkel 42
artikli 17 lõige 1	-
artikli 17 lõige 2	artikli 51 lõige 2
artikli 17 lõige 3	artikli 51 lõige 2
artikli 17 lõige 4	artikli 51 lõige 2
artikli 17 lõige 5	-
artikli 18 esimene lause	artikli 52 lõige 1

Määrus (EÜ) nr 761/2001	Käesolev määrus
artikli 18 teine lause	artikli 52 viimane lause